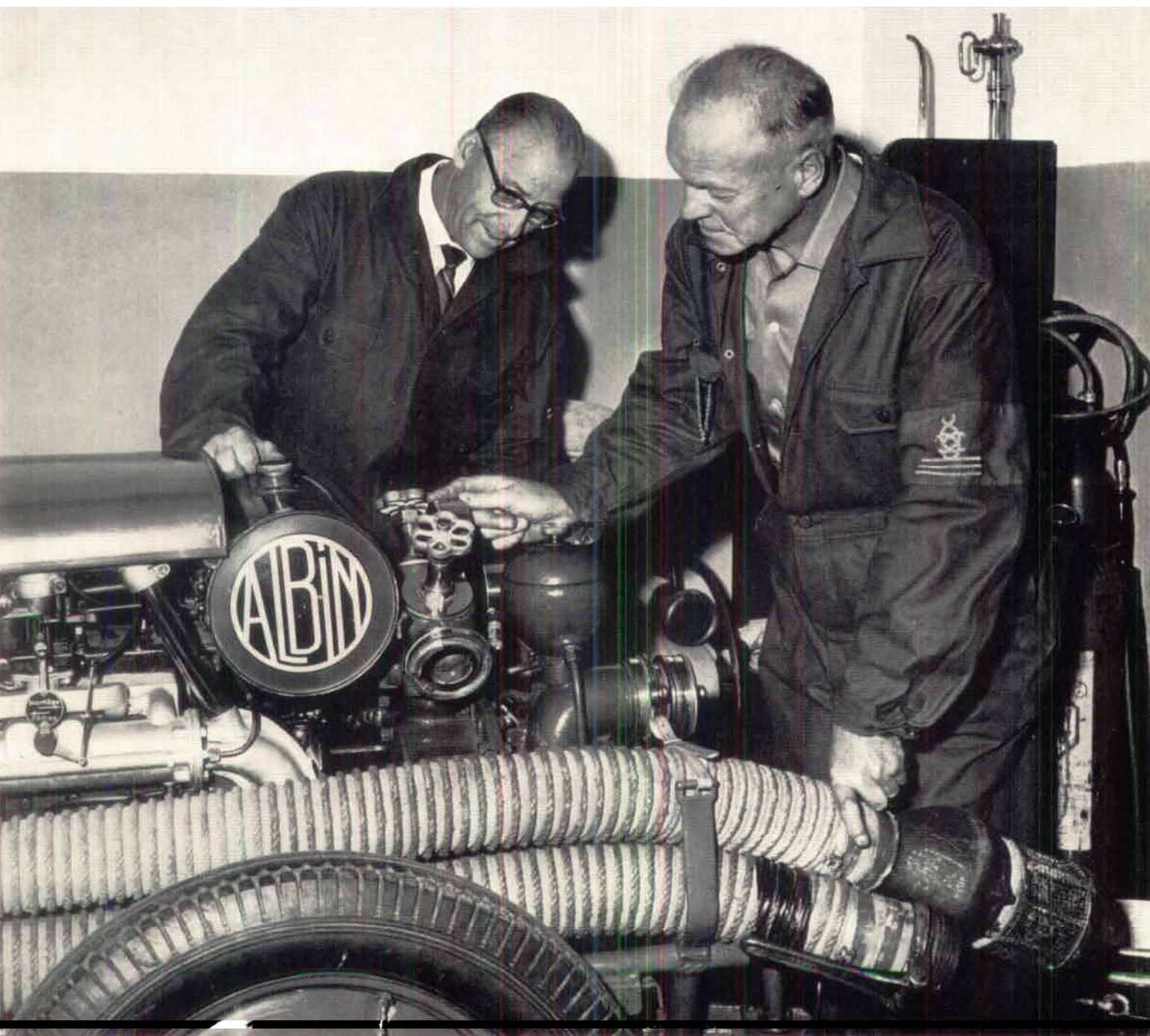
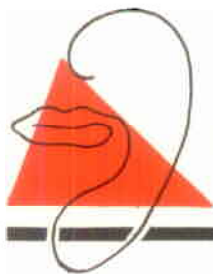


BRÄNNPUNKTEN





Oss emellan sagt:

I protokollet

från juni-sammanträdet med Höganäsbolagets företagsnämnd läser vi följande: "I Bjuv är situationen något bättre än väntat, och här till har medverkat den utomordentliga vi-anda, som alla provisorier till trots präglar samtliga anställda. Arbetskraftstillgången är god med stor påfyllning av yngre arbetare."

Uttalandet

gjordes i en produktionsöversikt av chefen för den eldfasta keramiska produktionen, överingenjör Bengt Aggeryd. Vi har bett denne att konkretisera, vad han menade med vi-anda i detta fall, och fick till livs en lång skildring, som bekräftade, att Bjuvsverkens anställda verkligen är värda "all eloge". Vid stora och små helger har hela arbetsstyrkan frikostigt arbetat på övertid. Sedan april i år har tegelsorteringen arbetat i 3 skift. Ingen har gjort svårigheter vid de rationaliseringar, som genomförts — man har haft full förståelse för att "tredje mannen" skulle förflyttas. Trots stora besvärigheter i samband med nybyggnadsarbetena har det ordinarie arbetet kunnat flyta smidigt — slagarna har t.ex. inte knutat över att de under en övergångsperiod måste arbeta i en lokal utan väggar! Andra motigheter att förtiga. Resultatet av denna helhjärtade insats har som sagt blivit, att beräknade prestationer inte bara har kunnat uppnås utan t.o.m. överträffas.

I fråga om

den yngre arbetskraften, som enligt nämnd-protokollet strömmar så livligt till, omtalar överingenjör Aggeryd, att ett 30-tal ungdomar anställts, inte som praktikanter utan som verkliga arbetare. "När skolan slutade i våras, stod de avgående eleverna i kö hos mig för att söka anställning."

Hur kommer sig

nu allt detta? Ja, orsakerna är naturligtvis flera, men alla tycks mer eller mindre sammanhånga med den solidaritet, som de bjuvsanställda känner både med företaget och kommunen. 76,5 % av Bjuvsverkens anställda bor enligt senast tillgängliga statistik inom Bjuvs köping, en hög siffra. Åtskilliga av kommunens styresmän är anställda vid Bjuvsverken. Som kommunalpolitiker med kommunens bästa för ögonen strävar de efter att tillföra köpingen så många skattekronor som möjligt, och sambandet mellan dessa strävanden och framgången för den storindustri, som Bjuvsverken utgör, är ju uppenbar. Så har omtanken om kommunens bästa och arbets-

insatsen i den dagliga gärningen i fabriken kunnat ingå en lycklig förening. Att denna positiva inställning sedan sprider sig utöver kretsen av de direkt kommunalt engagerade är knappast ägnat att förvåna.

Här skildrade förhållanden

är säkerligen inte unika för Bjuv utan har sin motsvarighet på andra håll, givetvis med de nyanser, som förorsakas av skiftande lokala betingelser. Bjuvsfallet får emellertid anses utgöra ett intressant exempel på de gynnsamma verkningarna av goda Public Relations mellan företag och kommun. —

På annat ställe

i denna tidning kan läsas om den nya, riks-omfattande förslagspristävling, som startades den 30 augusti, 15-årsdagen efter det att företagsnämndsavtalet undertecknades av SAF, LO och TCO. Tävligen, som går under namnet VARDAGSVIS, kommer att få en vittgående publicitet, bl.a. innefattande flera program i radio och TV. Vi hoppas, att denna tävling skall av våra anställda mötas med samma intresse som en liknande tävling för några år sedan. Kanske någon koncernanställd rentav skall lyckas erövra något av de uppställda fina priserna. Den långa listan av hittills inom koncernen belönade förslag synes oss båda gott i den riktningen. —

Det händer ibland,

att vi blir uppvaktade med framställningar om att propaganda för än det ena, än det andra behjärtansvärda ändamålet måtte få distribueras till våra anställda via lönekuverten. Av praktiska och principiella skäl måste dylika framställningar avböjas. Det kan måhända för en oinitierad förefalla vara en enkel sak att stoppa in en reklamlapp i kuverten, när det ändå skall stoppas i andra saker. Men det är nu en gång inte så enkelt, särskilt som det alltid är mycket bråttom, när de tusentals kuverten skall göras i ordning.

I regel

åberopar vederbörande ideella skäl för sin önskan om propaganda via lönekuverten. Men gränsen mellan ideella och andra motiv är ofta svår att dra, och har man en gång öppnat slussarna, vet man inte var det slutar. Den som fått avslag på en dylik begäran, kan emellertid trösta sig med att effekten av en propaganda via lönekuverten troligen inte är så särdeles stor. Psykologiskt förefaller detta inte vara svårt att förklara: ett lönekuvert skall innehålla pengar, och därmed basta!

Omslagsbilden: Brandbefälet vid Slip-Naxos' industribrandkår, reparatör Karl Pärson, t.h., brandchef, och förman Ture Ohlsén, vice brandchef, har mångårig praktik från anställning vid Västerviks stads borgarbrandkår. Läs vidare på nästa sida.

UR INNEHÅLLET

På vakt mot "den röde hanen" —

ett reportage om brandskyddet inom Höganäs-koncernen 3

Full fart på nybyggnadsprogrammet

och annan information till Höganäsbolagets företagsnämnd ... 8

Femhundra har undervisats i Slip-Naxos' sliparskola

Ing. Bertil Rigvall berättar 11

Scoutförbundets "stilskola" gav mycket gott resultat,

konstaterade ing. Hjalmar Lundgren på examen med Verkstads-skolan 12

Tyska kamrater från Ewers & Sohn blev imponerade av moderföretaget

"Betriebsrat" Hermann Haase redovisar intrycken 14

Säkerhetsselen ökar tryggheten i bilen

understryker skyddsinspektören 20

Varumärkeslagen av 1961

Några synpunkter av ombudsman Lars Gwalli 21

Tjugo "Höganäs-korpore" gjorde uppskattat Tysklands-besök

Idrottsligt utbyte Höganäs—Lübeck 22

Skrombergaverken bäst i Gruvspelen 1961

Seger i fotboll och varpa 24

"BRÄNNPUNKTEN" Höganäs-koncernens personaltidning

Ansvarig utgivare: B Wallgren
Redaktion: B Wallgren
R Engberg

Copyright:
Höganäs-Billesholms AB, Höganäs

PÅ VAKT

mot

"DEN RÖDE HANEN"



Denna bild togs, då Kemiska fabriken i Höganäs eldhärjades den 7 april i år.

Stora materiella värden går, som vi alla vet, årligen till spillo genom eldsvådor. Industriella bränder kan innebära produktionsminskning och arbetslöshet, varför betydelsen av ett väl utbyggt industribrandskydd ligger i öppen dag. I detta reportage vill vi i några glimtar visa, hur man inom Höganäskoncernen står rustad att ta upp kampen mot "den röde hanen".

Vi lämnar först ordet till skyddsinspektören kapten Allan Jungbeck i Höganäs, och sedan till brandcheferna på respektive orter.

— Allt sedan Skyddskontoret kom till för ca 16 år sedan, har det varit en central instans för koncernens arbetar-, industribrand- och verkskydd. Arbetarskyddet slår vakt om de

anställdas liv och hälsa på arbetsplatserna, industribrandskyddet vill förebygga uppkomsten av brand eller i värsta fall så snabbt som möjligt begränsa uppkomna eldsvådor, och verkskyddet, som endast fungerar under beredskap och krig men som redan i fred är fullt planlagt, har till uppgift att lindra verkningarna vid bombanfall och röja undan de värsta hindren för fortsatt produktion.

I "Brännpunktens" spalter har under årens lopp i olika sammanhang redogjorts för arbetarskyddets verksamhet. Om hur vårt brandskydd är organiserat och hur våra brandmän förbereder sig för sin ansvarsfulla uppgift handlar denna artikel.

Vid Skyddskontorets tillkomst 1945 fanns inom koncernen 12 industribrandkårer med en sammanlagd personalstyrka på 175 man.

I dag utgör antalet kårer 8. Tre har bortfallit i samband med företagets rationalisering (Gunnarstorp, Hyllinge och Trollhättan), och för Bjuvsverken gäller att kommunen har övertagit brandskyddsuppgifterna. Nedgången av antalet kårer innebär emellertid i intet fall ett försämrat brandskydd. Man kan nog påstå, att koncernens brandväsande i dag uppfyller alla de krav, som rimligen kan ställas på ett modernt industribrandskydd.

En lång och två korta

— De många fabriksenheter på Höganäsbolagets vidsträckta fabriksområde i Höganäs inbjuder, om man så vill uttrycka sig, den röde hanen till många besök. I det väl utbyggda industribrandskyddet utgör därför alarmeringssystemet en viktig del, säger che-

fen för Höganäs industribrandkår, maskinmästare *Sten Svensson*.

Vi har alarmeringsskåp i varje fabrik. Då larmet utlöses från dessa, går en signal till vaktkuren vid Bruksgatan, som är bemannad dygnet runt. Vakten anropar poliskontoret, som sätter såväl stadens som Bolagets tyfoner i funktion — en lång och två korta signaler i tre perioder. Vakten meddelar samtidigt polisen, var branden har uppstått. Samma meddelande lämnas till Bolagets egen brandstation, dit brandmännen beger sig.

Detta gäller emellertid inte från kl. 21.00—05.00. Då går s.k. tyst larm via telefon endast till stadens borgarbrandkår. Det kommer an på stadens brandchef Oscar Sandberg att avgöra, om industribrandkåren också skall larmas nattetid, och i så fall utlöses tyfonerna. Under alla förhållanden kallas jag till en brand inom fabriksområdet oavsett tid på dygnet.

Vår brandutrustning består av en utryckningsbil, två motorsprutor API på 1200 lit. min., en d:o på 600 lit./min. Sammanlagt finns omkring 4000 meter slang. I utrustningen ingår vidare ett skumaggregat och ca 120 kolsyresnösläckare placerade i fabriker och andra anläggningar.

Nämnas bör att vid Schakt Gustaf Adolf finns en motorspruta med en kapacitet av 900 lit. min.

Inom hela fabriksområdet finns utspridda 25 utvändiga brandposter kopplade till Bolagets eget vattenledningsnät, som förses med gruvvatten via eget vattentorn. Vid behov kan stadens vattenledningsnät kopplas in i Bolagets eget. Brandposterna inom fabriker och andra anläggningar uppgår till 61.

Industribrandkåren består av 20 man, och som vice brandchef har jag förman Arne Engström. Rekryteringen är frivillig. En gång i veckan provas motorsprutorna utan vatten, och en gång i månaden har vi brandövning. Vi har mycket duktiga brandmän, och snabbheten i utryckningarna har blivit smältt leg-

darisk. Det visade sig senast, då Kemiska fabriken eldhärjades den 7 april i år. Det dröjde inte många sekunder över den andra minuten efter larmet, förrän brandbilen välutrustad var på brandplatsen.

Och att brandmaterialen ständigt är i högsta trim, därför svarar med den äran kårens allt i allo Arthur Lindh som materialförvaltare. Skånska Brandkårsförbundets förtjänstmedalj hamnade hos honom på rätt plats.

Det har sagts, att den röde hanen vart rionde är lyckas åstadkomma stor förödelse i någon av Bolagets anläggningar. För tio år sedan hemsöktes också Kemiska fabriken av eldsvåda på grund av slarv vid svetsning.

Går vi längre tillbaka i tiden, så har Rörfabriken en gång eldhärjats, liksom Steglinge gård. 1914 brann Fabrik III vid nuvarande Centrallaboratoriet, och 1924 hemsöktes åter samma fabrik. 1934 ödelades den gamla av trä uppförda Kärnfabriken, där garaget nu är beläget. Tio år senare kom den på annan plats i detta reportage omnämnda branden i Tegelfabriken i Hyllinge.

Vid åtskilliga utryckningar har vi endast haft smärre bränder att bekämpa. Under senare år har järnpulvret varit det största bekymret ur brandsynpunkt. I det fortsatta förebyggande brandskyddet gäller det att hålla jämna steg med införandet av eldningsolja i stället för stenkol.

Ett gott samarbete med stadens borgarbrandkår och som nämnts duktiga egna industribrandmän gör, att vi står till tänderna väl rustade att ta upp kampen mot den röde hanen.

SLÅ 90 000!

— För tiotalet år sedan övertog köpingen brandskyddet inom Bjuvsverken, säger brandchefen i Bjuvs Köpings brandkår, *Stig Strandqvist*. Det var en helt naturlig åtgärd. Jag själv och vice brandchefen Gustav Dahlström är liksom 90 procent av de 26 brandmännen i

köpingens brandkår anställda vid Bjuvsverken. Brandstationen ligger också inom fabriksområdet.

Vårt alarmeringssystem är mycket effektivt. Det är bara att på telefonen slå 90 000, Televerket i Hälsingborg, och begära brandlarm. Då erhålles kontakt med jourhavande telefonvakten vid Hälsingborgs stads brandkår. Sedan denne fått besked om brandplatsen, utlöser han den inom fabriksområdet placerade brandtyfonen. Telefonledes larmas brandmännen i deras bostäder, och samtidigt inkopplas en telefon i ett skåp på brandstationen med åtföljande upprepade signaler. Den förste, som lyfter mikrofonen, får besked om var eld utbrutit. Detta samtal kan avlyssnas i brandbefälens telefoner, och de får härigenom en förhandsinformation om brandplatsen.

Anmälan om branden till telefonvakten på brandstationen i Hälsingborg tas upp på bandspelare att tjäna som kontroll, om något missförstånd skulle ha uppstått i brandrapporten.

Ur alarmeringssynpunkt är sålunda väl sört för en snabb utryckning.

Eldiga hästar drog den

ångmaskindrivna sprutan

— I Skromberga har industribrandkåren funnits till i omkring 60 år, berättar brandchef *Einar Andersson*. Förste brandchefen var verkmästaren Carl Wennborg, som förutom 10-talet brandmän hade ansvaret för den ångmaskindrivna sprutan. Ångmaskinen var ingen självgångare utan drogs av eldiga hästar, som hämtades på den närläggna Skromberga gård. Utryckningarna blev naturligtvis inte lika snabba som under nuvarande förhållanden.

Om brandmaterielen tekniskt sett var underlägsen våra dagars, fyllde den ändå tidens

Höganäsverkens brandbil klar för utryckning



krav. Visserligen fanns inga kemiska eldsläckare, men brännfarliga oljor t.ex. användes inte i driften i samma omfattning som i dag.

Vid flera tillfällen har den röde hanen varit en ovälkommen gäst. Visiterarna har i de flesta fall inte satt så stora spår efter sig, men många av de äldre anställda har säkert i gott minne den katastrofala brand, som den 25 maj 1915 ödelade så gott som samtliga klinkerfabriker. Denna brand såväl som många andra inträffade nattetid och blev ganska svårbemästrad. Enligt utsago flög brinnande pappstycken ända till det 7 km avlägsna Södra Vram.

En annan brand av färskare datum med ganska stor omfattning inträffade den 4 febr. 1953 i den s.k. Nya plattfabriken. Branden började kl. 01.02, och trots den sena timman gjorde Industribrandkåren en snabb utrykning. Kl. 01.15 var den första slangledningen klar. Detta är så mycket mera berömvärt, som brandmännen bor på olika platser i det spridda samhället. Kylan var också besvärande, termometern visade -13° , varigenom slangmaterielen blev synnerligen svårhanterlig. Hela takkonstruktionen brann ner, men tack vare ett gott samarbete med kommunbrandkårerna i Ekeby, Kägeröd och Bjuv kunde värdefulla inventarier, elugn och installationer samt maskinell utrustning räddas.

Ett stort steg framåt för vårt industribrandskydd togs, när en brandbil anskaffades i slutet av 1930-talet. Då utökades också brandpersonalen förutom brandchef och vice brandchef till 22 man, som senare reducerades till 20.

Det är nu väl sörjt för släckning vid eventuella bränder. Nio brandposter är förlagda parallellt på båda sidor om fabriken, med ca 75 m mellanrum. Tre stora brandbassänger, som rymmer 300 m³ vatten, finns vid Nya plattfabriken, Rörfabrik IV och Schakt Konsul. I lagerlokalerna söder om fabriken finns dessutom två fasta brandposter med 180 m slang på varje, och vidare ett brandposthuvud, brandpostnyckel samt strålrör på varje post, vilket möjliggör snabbsläckning av högsta klass. Kemiska eldsläckare finns också.

Den sammanlagda slanglängden är 1 300 m 63 mm slang och dessutom 400 m smalslang. 200 m av smalslangen är direkt kopplad på vattenledningsnätet inom fabriken. De övriga 200 m förvaras i slangväskor på brandbilen. Motorsprutan API-1800 fyller mer än väl fordringarna för vattentransporterna mellan spruta och strålrör.

Genom Bolagets försorg utbildas en del av brandmännen för speciella befattningar inom kåren, som har två utbildade motorsprutskötare, fyra "rökdykare" och tre bilförare, som specialutbildade skall kunna ingå i vilken arbetsgrupp som helst.

Den av industribrandkårens brandchefer, som byggde upp kåren till nuvarande omfattning och tillika var en stor strateg, var maskinmästare August Theander. Han fick



Nyvångsverkens brandchef, maskinmästare Tage Nilsson, t.h., diskuterar kolsyresnösläckare med sin "vice" Sten Svensson.

Tre nyckelpersoner i Högenäs-kåren. Fr.h. brandchef Sten Svensson, materialförvaltare Arthur Lindh och vice brandchef Arne Engström.



bl.a. Skånska Brandkårsförbundets guldmedalj för ett uppoffrande arbete inom brandväsendet.

Om vi sammanfattar, står Skrombergaverkens industribrandkår i dag väl rustad att ingripa vid eventuella bränder. Fast det är klart, att olyckliga omständigheter såsom vindförhållanden eller i byggnader befintliga kemikalier kan vara en bidragande orsak till att den röde hanen ändå blir segerherre.

Samövning med Åstorp och Ji-Te

— I början av 1930-talet fanns vid Nyvångs-

verken en äldre motorspruta, som betjänades av tillgänglig personal från verkstaden och gruvans ovanjordsarbetare. Något fast organiserat brandskydd hade vi inte, meddelar brandchef Tage Nilsson.

Hösten 1940 uppsattes en industribrandkår, som även skulle täcka gruvsamhällets behov. Personalen på 16 man rekryterades från verkstaden, ovanjordsarbetarna och Kraftcentralen. En lastbil ombyggdes till brandbil och försågs med nödig utrustning. En ny modern brandspruta, som kunde kopplas efter bilen, inköptes, och övningarna sattes mera meto-

diskt igång under dåvarande maskinmästare Sture Svenssons ledning.

Utrustningen har efter hand kompletterats, och idag förfogar brandkåren över en brandbil för material- och persontransporter, en motorspruta API 120 med ca 1 100 m slang, en slangkärra med ca 200 m slang och utrustning för direktkoppling till vattenledningsnätet samt en 12 m utskjutbar stega jämte två mindre stegar.

Inom anläggningarna är ett stort antal handsläckningsapparater av skilda slag utplacerade, varjämte det också finns tappslangar och smalslangar på flera platser. Kol-sorteringsverket har en stationär brandpump, och Kraftcentralen har tillgång till ett antal kemiska släckningsapparater och ett trycks-kumsaggregat.

Vi har 12 övningar per år. Samövningar med brandkårerna i Åstorp och vid Ji-Te har förlagts både till Åstorp och Nyvång.

Brandkåren, som numera är en ren industri-brandkår, har medverkat vid bekämpandet av flera bränder, bl.a. den stora eldsvådan vid Tegelbruket i Hyllinge den 14 dec. 1944.

1953 efterträdde jag Sture Svensson som brandchef, och vid min sida har jag Sten Svensson som vice brandchef och 6 brandmän.

Den stora västerviksbranden var det verkliga elddopet

— Nuvarande brandskydd vid Slip-Naxos



Brandchefen vid Skrombergaverken, förman Einar Andersson, kontrollerar en tryckluftsapparat för rökdykning.

i Västervik organiserades 1947, säger brandchef Karl Pärson. Industribrandkåren består av 13 man, varvid jag själv som brandchef och vice brandchefen är inräknade. Vi förfogar över en motorspruta med en kapacitet av 900—1 000 minutiliter och en tryckluftskumspruta på 1 800 lit./min. På olika platser inom anläggningen är eldsläckningsmateriel utplacerad, såsom fasta brandposter med slang, skumapparater, kolsyresnöläckare, asbestmatta m.m.

Liksom jag själv har vice brandchefen mångårig praktik från anställning vid Väster-viks stads borgarbrandkår. Även en del av industribrandmännen tillhör eller har tillhört denna, vilket ifråga om utbildning är en stor tillgång för företagets brandskydd.

Brandmännen övar i regel 24 timmar årligen, och stor vikt läggs därvid på lokal-kännedom och vetskap om placeringen av eldsläckningsmaterielen. Tre gånger årligen övar brandkåren under ledning av befäl från stadens brandkår. I gengäld har företaget förbundit sig att vid katastrofbränder inom staden släppa till sin brandkår med eldsläckningsmateriel. Vid sådana tillfällen kallas industribrandkåren till företagets brandstation medelst signaler från luftskyddets larm-anordning för vidare order.

En sådan utryckning hade vi för ca två år sedan vid den stora branden i Västervik. Då fick vår brandkår sitt elldop, och nästan all attiralj blev delvis skadad eller uppbränd.

Vid eldfara inom fabriksområdet kallas industribrandkåren medelst larm från brand-skåp, som utlöser företagets rastsignaler, eller genom företagets högtalaranläggning.

För några år sedan fattade en koksgryta i bottenvåningen eld, som via utsugningsrör spred sig och antände i överliggande plan. Vid detta tillfälle bemästrade inte den vid grytan placerade arbetaren situationen. Jag vill till sist understryka, hur viktigt det är, att arbetsbefälet instruerar sina underställda om var eldsläckarna är placerade och hur de skall användas.

Med "Albin" står man alltid redo i Baskarp

— Att träna sig för bekämpning av något, som man har ingen eller ringa praktisk erfarenhet av, anser i varje fall jag vara svårigheten, när det gäller att hålla en industribrandkår i full beredskap, säger brandchefen i Baskarp, Tage Axelsson. Även om övningarna bedrivs aldrig så intensivt, vet man inte, hur det hela fungerar, om den röde hanen verkligen kommer lös.

Vid Baskarps-fabriken har detta farliga djur visserligen gjort ett par försök till röst-utövning, men det har glädjande nog mest liknat en tuppsycklings första galande. Nu skall ingen underskatta sina fiender, det är det farligaste av allt, och vi i brandkåren vet, att om vi slappnar av kan allt hända. Att vi haft det lätt hittills är ju ingen garanti för att det skall gå lika lätt nästa gång — eller den

hundrade gången. Liksom scouterna måste vi till motto ha "Alltid redo!"

Baskarps brandkår bildades 1940 och begä-vades omedelbart med en 800 m/l motor-spruta, några hundra meter slang och diverse andra tillbehör. Vi har nu tillräckligt med slang för att nå hela tätbebyggelsen omkring fabriken, vi har en kraftverkskanal med vat-ten från de otaliga sjöarna på Hökensås, och vi har en fast brandkår med 15 medlemmar. Med utbildningen får vi hjälp dels av länets brandkonsulent och dels av Habo brandkår, men dessemellan reder vi oss själva. Vi har här den stora fördelen, att vi inom tätbebyg-gelsen — och vi anser den som vårt huvud-sakliga brandförsvarsområde — aldrig be-höver söka olika uppställningsplatser för vår käre "Albin". Den köres ut ur brandstationen, ställes upp just utanför väggen, så ner med sugslangen i kanalen (en längd räcker), och sedan drar vi i startveven.

Inom själva fabriken finns dessutom dels ett antal fasta smalslangposter, dels hand-apparater av typ KUSTOS o.dyl. samt Succes-sprutor med vatten i. Vi går "elrond" varje arbetsdag två tim. efter arbetets slut. L M Ericssons automatiska brandalarm finns installerat, anslutet dels till signalklockor utanpå och inuti fabriken, dels till en utomhus placerad tryckluftsdreven tyfon, som provas en gång i månaden.

Vid eldsvåda ringer vi dock alltid omedel-bart till Habo-kåren, som är här inom 15 mi-nuter. Det är lika farligt att överskatta sig själv som att underskatta sina fiender. Habo-pojkarna är "tuffa killar", som på allvar varit i elden, och hos deras befälhavare finns inte ordet nervositet, vilket gör, att både hans och våra mannar känner sig övertygade om att den röde hanen snart skall vara grillad över sin egen eld.

Sommaren 1959 alarmerade vi Habo-kåren en natt, då en passerande chaufför upptäckte en väldig eld- och rökpelare vid fabriken. En ofullständigt släckt koksgryta med asfalt, som använts av takläggare vid nybygget, hade av någon anledning tippat och antänt ställningsverket. Dessbättre visade det sig inte vara så farligt, som det såg ut.

Seglivade gummistövlar

Vår brandkår har vid ett tillfälle deltagit i skogsbrandsläckning på Hökensås samt vid en gårdsbrand utanför vårt normala släck-ningsområde — dock inom telefonräckhåll med samhället. Det farligaste brandtillfället inträffade hösten 1959, då en kontorsbarack vid ett vägbyggareläger mellan landsvägen och fabriken sent en kväll fattade eld till följd av felaktigheter i Gasol-uppvärmnings-systemet. Baracken stod i skogen, och om det velat sig illa, hade det kunnat bli en skogs-brand, som fått näring av ytterligare fyllda gasol-flaskor i baracken. Brandkåren alarme-rades emellertid på ett relativt tidigt stadium. Det första vi fick dit var en KUSTOS-spruta, och den gjorde faktiskt huvudjobbet,

även om vi i laga ordning körde igång motorsprutan och drog fram en slang för att göra vart jobb ordentligt. Händelsen vittnar bl.a. om hur bra två par gummistövlar kan brinna — ovanligt seglivade saker, som inte ger så kraftiga lågor, vilket i detta fall sannolikt fördröjde upptäckten.

Min företrädare som chef för Baskarps industribrandkår var platschefen, disponent I. J. Frederiksen, som haft denna syssla alltsedan starten och t.o.m. 1960 och som med verklig energi först lärt sig själv och sedan sina mannar brandmannens yrke. Vice brandchef är tidigare brandförmannen förlämnare Edvin Björnell.

Höje-ån vattenreserv

— Vid Höganäsplast i Lomma bildades brandkåren 1940, rapporterar brandchefen där *Oskar Björkman*. Då var det AB Slipmaterial-Naxos, som disponerade fabriken. Brandkåren består av brandchef och sex brandmän.

Vatten får vi från köpingens vattenverk, och med Höje-ån intill fabriken kan vattentillgången anses tillräcklig. Brandsprutan är modell API 70, och till den hör över 270 m 63 mm slang. Smalslang är inkopplad och täcker dubbelt alla lokalerna i fabriken. På olika platser i denna finns ca 15 kemiska eldsläckare samt pyttsprutor, som visat sig ha en mycket god effekt.

Med varje nyanställd går jag en brandrund i fabriken, så att vederbörande får klart för sig, var brandmaterialen finns och hur den fungerar. Brandsprutan och tillhörande material provas en gång i månaden. Vid brandalarm genom köpingens tyfon skall brandkårspersonalen snarast infinna sig i fabriken.

Nog har det förekommit eldsvådettillbud under årens lopp, men ännu har det klarat upp sig. Den bästa insatsen gjorde nog brandkåren pingstdagen den 25 maj 1947, när den röde hanen besökte vår endast 10 m från oss belägne granne Armaturfabriken. Det såg faktiskt hotande ut inte minst för vår fabrik.

Vi fick ut vår spruta med fart och var efter några minuter i full aktion med två strålar. Efterhand kom Lommas brandkår, och även kårerna i Malmö och Lund var tillkallade. Malmö-brandchefen hälsade efter branden till oss med orden: Ge Naxos' brandkår en blomma, det är den värd! Men det blev inte ens en enkel tulipan. Det hade inte varit tid för mig att byta till brandrock och stövlar. Efter branden var min bästa "gäborts-kostym" och mina skor ett minne blott. Någon ersättning kunde inte lämnas, ansåg man, då Naxos' brandkår inte var kallad. Man kan alltså säga, att eldsvådan blev fel släckt!

✱

Vice brandchefen i Hälsingborgs stads brandkår, *Olle Arvidson*, som leder utbildningen av Bolagets brandmän, ger nedan några synpunkter på värdet av ett väl organiserat industribrandskydd.



En god vattenreserv har brandskyddet vid Höganäsplast i Höje-ån, som flyter förbi strax intill Lomma-fabriken.

1934 ödelades Kärllfabriken i Höganäs av den röde hanen. Den gamla anläggningen med inredning helt av trä var övertänd på ett par minuter.



— En eldsvåda utvecklar sig normalt under loppet av en halvtimme från ett tillbud till kanske totalbrand. Ju tidigare man därför kan ingripa vid ett brandtillfälle desto större möjlighet har brandsläckaren att lyckas och desto mindre blir skadorna.

När man i detta sammanhang vet, att av kostnaderna för landets totala brandskador drygt hälften faller på industrien, trots att industribränderna endast utgör en sjundedel av totala antalet bränder, är det självfallet att bl.a. vi yrkesbrandbefäl fäster mycket stor vikt vid att företagen organiserar välutbildade industribrandkårer. Denna önskan om en betryggande brandsläckningsorganisation vid industrierna är givetvis också ett allmänt intresse, vilket framgår av 1960 års betänkande om reviderad brandlagstiftning, där vikten av välutbildade industribrandkårer särskilt framhålls.

När man upprättar och kontinuerligt ut-

bildar en industribrandkår, får man inte endast en slagkraftig släckningsenhet utan också ett antal släckningsutbildade personer, utspridda över företagets olika avdelningar, där var och en på ett tidigt stadium kan ingripa mot en begynnande brand.

Om industribrandkårens personal är intresserad av sitt ansvarsfulla uppdrag och utbildningen genomföres kontinuerligt, kan man dessutom erhålla en grupp av personer, som uppmärksammar möjliga brandsaker och därigenom förebygger brands uppkomst.

Det är med nöje jag åtagit mig att skriva ovanstående, eftersom jag hos Höganäsbolagets industribrandkårer funnit många personer, som visar ett mycket stort intresse för sina tilldelade brandmannauppgifter. Detta möjliggör — om utbildningen och materielanskaffningen genomföres på ett fortsatt bra sätt — att företagets skydd mot bränder i detta hänseende är betryggande.

Full fart på NYBYGGNADSPROGRAMMET

Nybyggnadsarbetet i Bjuv fortskrider planenligt - försöksanläggning i Rörfabriken, Höganäs, färdigmonterad - detaljritningar för ny klinkerfabrik i Skromberga i arbete - tunnelugn för järnsvamp i Höganäs blir 200 m lång - järnpulver lagras i ballonghus

Årets andra sammanträde med Höganäsbolagets företagsnämnd hölls den 16 juni under ordförandeskap av direktör O. Herneryd. Ingående information lämnades om produktion och försäljning samt om pågående ny- och ombyggnadsarbeten. Ordföranden redogjorde också för de investeringar, som styrelsen beslutat vid sitt sammanträde i maj.

En ny tunnelugn med torkor och pressar kommer sålunda att byggas för högeldfast tillverkning i Höganäs. Den får sin placering mellan gamla järnsvampsverket och ALUMO-verket, där slighögarna nu är belägna. Anläggningen, som kommer att medge 1 800° bränntemperatur, beräknas vara färdig i slutet av nästa år.

Anslag har också beviljats till försöksanläggningen för plattor i Skromberga. Vidare är medel disponibla för dagbrottet i Röglö och för maskinanskaffning som ersättning i Mekaniska Verkstaden, som även får ny luftkonditionering. Centrallaboratoriet får köpa analytiska instrument och dotterföretaget Nordvästra Skånes Kraft AB ett reservaggregat. Det rör sig om sammanlagt 9—10 milj. kronor.

*

För våra egna produkter varierar marknadsläget något för de olika varugrupperna, framhöll herr Lennart Segerbank, som i försäljningsdirektörens frånvaro lämnade konjunktur- och marknadsöversikten. Vi har förstärkt försäljningspersonalen för eldfast material, och vi kommer successivt att intensifiera bearbetningen, sade han. Speciellt avses att vidga kännedomen om de eldfasta stamp- och gjutmassorna. Ökade leveranstider för glaserade lerrör samt för golv- och väggplattor inverkar på orderingången. Försäljningsavdelningen för syrafast material kommer under andra halvåret att förstärkas, varigenom man får större möjlighet att mer intensivt bearbeta och bevaka marknaden.

*

Värdet var under första halvåret utmärkt för impregnering av virke, och försäljningen av HÅBINOL pekar uppåt. Speciellt HÅBINOLFärgen, som nu finns i elva moderna kulörer, har rönt livlig efterfrågan. I årets annon-

sering har vi lagt tonvikten på att HÅBINOLFärgen är flagningsfri och ger rötskydd plus färg i samma strykning.

*

Såväl orderingång som leveranser av järnpulver visar i år bättre siffror än i fjol. Ifråga om järnsvamp måste vi i första hand tillgodose vårt eget behov för pulvertillverkningen. Försäljningsavdelningen för metallurgiska produkter kommer att utvidga sin personal, så att försäljningen av pulver för bl.a. svetsning och skärning kan utökas.

*

För den keramiska exporten innebar strejken i Danmark tyvärr en avsevärd nedgång i aktiviteten på denna marknad. I Finland har vårt försäljningskontor förstärkts med en nyanställd försäljningsingenjör. Bland intressanta order från Norge kan nämnas en beställning på plattor till Findus i Hammerfest.

*

Den utomskandinaviska exporten dominerar av byggmaterial. England är för närvarande en av de bästa marknaderna för våra glaserade klinker, men både de engelska kunderna och förbrukarna på andra exportmarknader har svårt att acceptera våra långa leveranstider.

*

Den besvärliga leveranssituation, vari vi nu befinner oss för våra keramiska produkter, är ett stort hinder i försäljningsarbetet, sade herr Segerbank. Vi måste i första hand bevaka de viktigaste objekten. Våra återförsäljares kompletteringar av sina lager av Höganäs-material får därför tyvärr begränsas, så att vi först och främst kan leverera de absolut nödvändiga kvantiteterna till nybyggnader och reparationsarbeten.

*

Inom gruvdriften fortskrider ombyggnaderna vid Bjuvs och Skromberga gruva planenligt, rapporterade överingenjör M. Smedberg. För utvidgningen av schaktsområdet i Bjuv för ökade ler- och chamottelager pågår inköp av mark från Domänverket och Findus. Viss

besvärande avgång av arbetskraft har noterats vid Nyvågs gruva. I Axelorp har framgångsrika försök med maskinlastning gjorts i tjocka och homogena partier, som inte behöver handskrädas.

*

I schaktet på Ulvön har på 165 m djup drivits orter för att fastställa geologin. Ett parti malm har framtagits för event. framtida anrikningsförsök. Denna brytning stoppades i början av juni, och driften beräknades då vara avvecklad inom ca en månad.

*

Prospektering efter fasadtegellera har varit framgångsrik inom tidigare rapporterade områden. Detaljbearbetning pågår både för prospektering och keramisk undersökning. Den torde vara klar på höstsidan. Prospekteringsarbetet har kunnat återupptas i Bjuv-Gunnarstorsområdet för eldfasta leror. Prospektering efter olivin till gjutsand i fjällen kring Handöl har överförts till Gruvavdelningen. Det gäller här att skaffa en säker bas för bedömning av frågan om event. brytning av olivin.

*

I Höganäs har svårigheterna vid införandet av oljeeldning nu övervunnits, meddelade överingenjör B. Aggeryd. Vi torde vara den enda producenten i världen, som kan använda oljeeldning vid silikabränning i kammarugnar, framhöll han. I Bjuv fortskrider nybyggnadsarbetet planenligt, och situationen är något bättre än väntat. Överingenjören betonade, att härtill har medverkat den utomordentliga vi-anda, som alla provisorier till trots präglar samtliga anställda. Arbetskrafttillgången är god med stor påfyllning av yngre arbetare.

*

Försöksanläggningen i Rörfabriken i Höganäs är färdigmonterad, rapporterade överingenjör W. Cronström. Stora försök har startats med olika massasatser, och rören från dessa brännes i tunnelugn i Skromberga. Den särskilda rörkommitténs utvecklingsarbete fortskrider enligt uppgjorda planer. Arbetet med kopplingsfrågan pågår, likaså utarbetandet av normer för "täta ledningar av glaserade ler-

rör". Övergång har skett till oljeeldning i samtliga tre ugnar i Höganäs.

✱

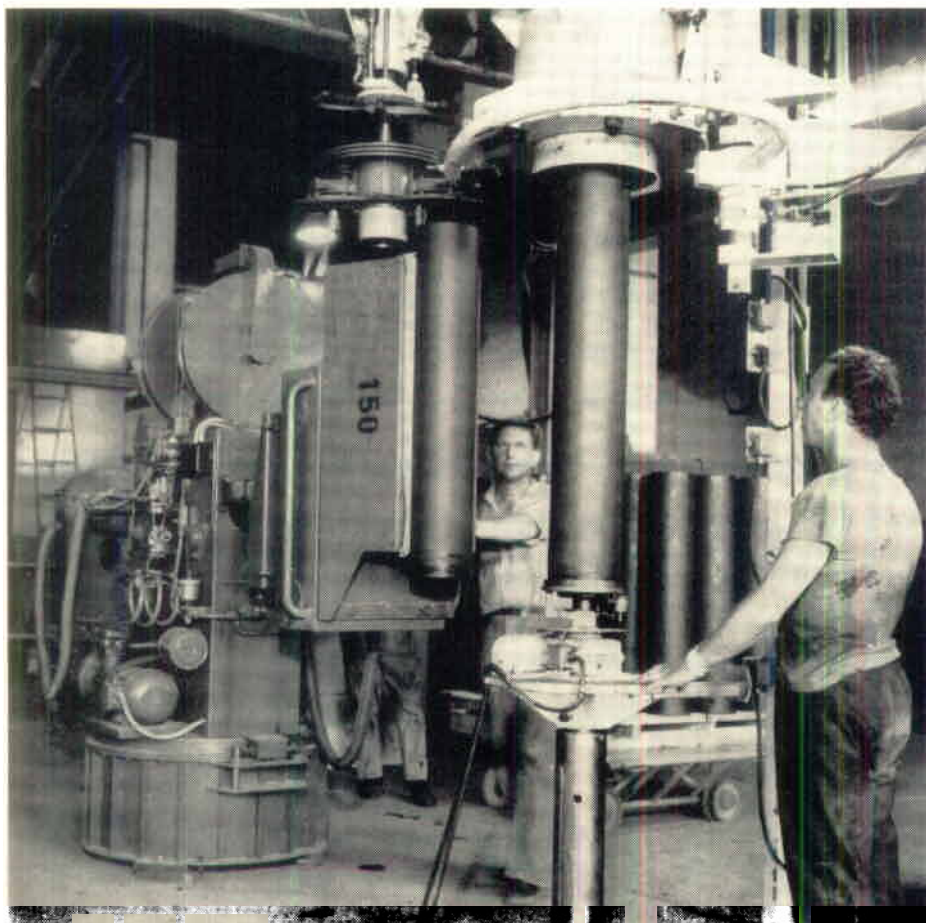
För stengodstillverkningen har vi i och med att Schakt Gustaf Adolf nedlättes tvingats att prova andra kol sorter, nämligen nyvångskol samt polska och amerikanska kol. De förstnämnda kan inte användas, och vi kommer att övergå till någon av de utländska stenkolen.

✱

Tunnelugnen för den nya klinkerfabriken i Skromberga är beställd, och leveranserna av material börjar på nyåret. Detaljritningarna för byggnaderna är i arbete. Försök är igång att göra större format av golvplattor, såväl torr- som våtpressade. Medel till särskild försöksanläggning har beviljats, och den kommer att inrymmas i plattfabriken på andra sidan vägen norr om fabriksområdet. Avsikten med denna anläggning är att kunna göra diverse utvecklingsarbeten utan att störa den ordinarie tillverkningen. Försöksanläggningen kommer att ge ökade möjligheter på den dekorativa sidan. Utvecklingen går mot nya former, nya färger, och det gäller att i möjligaste mån tillgodose arkitekternas krav.

✱

Försöksanläggningen för glaserade lerrör med automatisk fräntagning provas i Rörfabriken, Höganäs, av Klas Johansson, t.h., och Stig Karlsson.



Byggnadstillstånd för den nya järnsvampslugnen i Höganäs väntas under hösten. Ugnsfirman Kerabedarf i Berlin samarbetar med oss på konstruktionen av den 200 m långa tunnelugnen. Övrigt maskineri är i stort sett färdigdetaljerat, och beställningar har gjorts i viss utsträckning.

✱

Tillverkningen av järnpulver överstiger prognosen och har medgivit lagerförstärkningar av vissa pulverkvantiteter. Genom leveransen från Riverton har en extra lagerförstärkning uppnåtts. Dotterföretaget i USA kommer under 1961 att leverera totalt 6500 ton till Höganäs. En del av detta pulver skall lagras i två ballonghus, som hålles uppspända genom luftfläktar. I det nya järnpulververkets ugnshall var en bandugn helt färdigställd före semestern och ytterligare en under uppbyggnad. Man beräknade börja pulvermalningen under augusti.

✱

Vid ALUMO-verket skall den på förra sammanträdet omnämnda skorstenen på 60 m nu byggas. Till skorstenen leds via torreykloner rökgaser och damm från smältugnar samt svavelsvetebemängd luft från vittringsavdelningen. Genom den stora utspädningen med

luft i skorstenens topp räknar man med att väsentligt reducera olägenheterna med damm samt svavelsvete för bebyggelsen intill fabriksområdet.

✱

Samtliga produktionsgrenar i Kemiska fabriken har hittills följt den uppställda prognosen för 1961. För HÅBINOL innebär detta en produktionsökning av 33 procent jämfört med förra året. Då den äldre delen av fabriken brann ned den 7 april, förorsakade detta ett mindre driftsstopp för furanplast och HÅBINOL-färg med lagerminskning som följd.

✱

I Mekaniska Verkstaden dominerar interna beställningar. Samtliga maskiner i maskinverkstaden är fullbelagda 3—4 månader. I gjuteriet är efterfrågan större än tidigare. Kapaciteten är emellertid inte fullt utnyttjad i brist på formare. Ombyggnadsarbeten pågår för nya lokaler till Verkstadsskolan. Ny verkstad för Elavdelningen i kallförrådet samt utökade kontorsutrymmen ovanpå förra året iordningställda lokaler har påbörjats.

✱

Rent siffermässigt sett redovisade Höganäsbolaget för förra året det bästa resultat, som företaget någonsin haft, framhöll ekonomidirektör Kai Thorstensson i sina kommentarer till förvaltningsberättelsen för 1960. Omräknat i dagens penningvärde hade vi dock bättre vinster åren 1943—1947 samt under Koreakrisen i början av 1950-talet, framhöll ordföranden. Han redogjorde också för bakgrunden till insättningen av 10 milj. kronor på Riksbankens spärkronto och för hur dessa medel får disponeras.

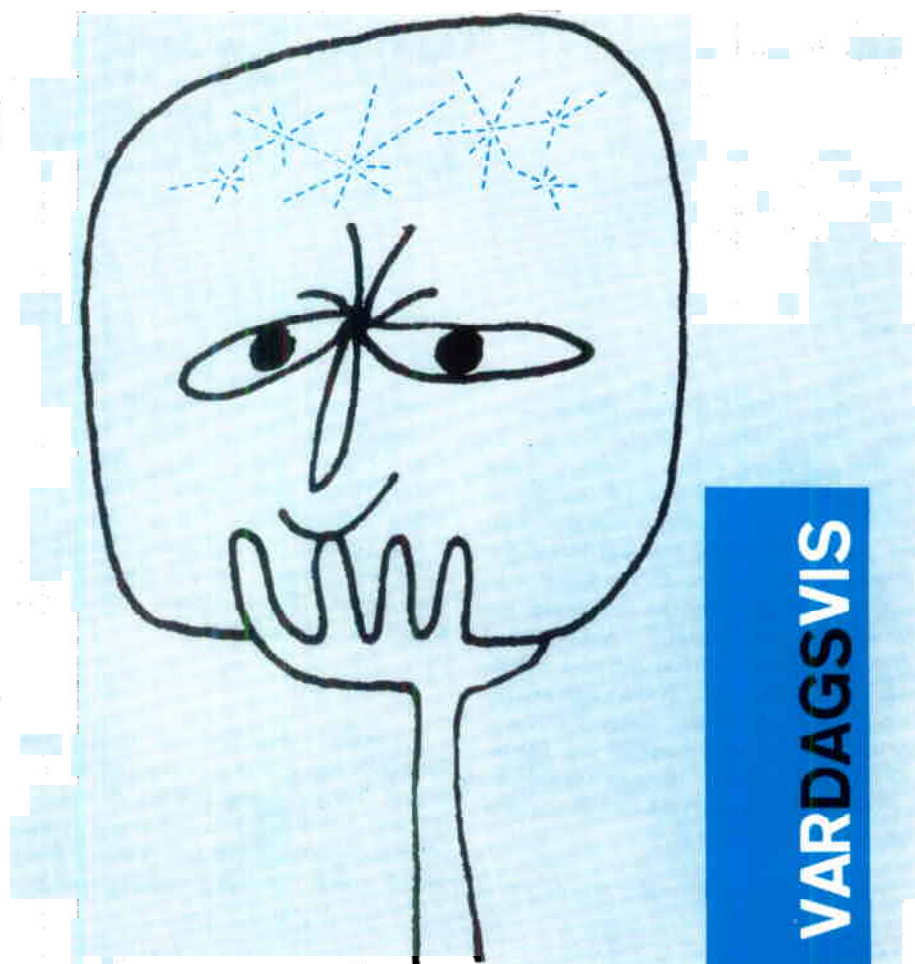
Som framgick av förvaltningsberättelsen hade arbetarrepresentanternas i nämnden för förra året framförda önskemål om redovisning av föregående års siffror som jämförelse iakttagits. På ordförandens fråga, om man hade några andra önskemål beträffande förvaltningsberättelsens utformning, framhöll vice ordföranden, pressare Egon Jönsson, att utförligare klartext vore önskvärd.

✱

Från förslagskommittén rapporterades att tio förslag behandlats vid kommitténs senaste sammanträde. Två förslag hade ånyo blivit bordlagda, och tre förslag till rörtätningar rekommenderades på Rörkommitténs avstyrkande inte till belöning. Företagsnämnden följde helt förslagskommitténs rekommendationer, enligt vilka fyra förslag belönades med sammanlagt 600 kronor och ett förslag efter omprövning med ytterligare 200 kronor. Bedömningsgrunderna diskuterades i korthet med ordförandens slutreplik att försöka åstadkomma så objektiv bedömning som möjligt.

R.E.

Riksomfattande förslagspristävling ger vardagsvis 50 000 kronor i pris



"Vardagsvis" är mottot på den riksomfattande förslagspristävling, som SAF, LO, TCO och Civildepartementet anordnar med start 30 augusti — 15-årsdagen av det första nämndavtalets undertecknande mellan SAF, LO och TCO. Tävlingsmottot anger den väsentliga målsättningen: det är i första hand "vardagsrationaliseringen" man vill stimulera. Tävlingen står öppen för hela den svenska arbetsmarknaden, såväl för arbetare som för arbetsledare och övriga tjänstemän.

Tävlingen har som sagt formen av en rikspristävling, och uttagningen av tävlingsbidragen sker inom de enskilda företagen eller förvaltningsgarnerna bland de förbättringsförslag, som behandlas för första gången i företagsnämnd eller förslagskommitté under tiden 30 augusti—28 februari 1962. Efter sistnämnda datum har den behandlande företags- eller förvaltningsinstansen en månad på sig att utvälja de förslag, som skall komma under tävlingsjurys bedömning. Juryn består av civilingenjör Harald Romanus, Svenska Uppfinnarekontoret, ordförande, direktörsassistent Sture Klasén, SAF, förste kanslisekreterare Fingal Ström, Civildepartementet, sekreterare Nils Ramstén, LO, sekreterare Britt-Marie Bystedt, TCO, och ingenjör Kjell Stensson, Sveriges Radio.

Som huvudregel gäller att antalet förslag, som får insändas till juryn, begränsas till högst två för företag med mindre än 50 anställda, högst fyra för företag med 50—300

anställda och till högst åtta för företag med mer än 300 anställda.

När det gäller bedömningsgrunderna, kommer juryn med hänsyn till att tävlingen är riksomfattande och sålunda avser företag av olika storlek, karaktär och produktionsinriktning att beakta inte endast förslagens ekonomiska värde för vederbörande företag utan även andra faktorer, t.ex. det mått av "praktisk fantasi", varom förslaget bär vittne. Juryn har också frihet att ta skälig hänsyn till förslagsställarens utgångsläge och t.ex. vid valet av två i övrigt jämgoda förslag vär-

dera det ena högre, om det andra uppenbarligen väsentligt underlättats av att dess upp- hovsman haft speciell utbildning eller erfarenhet.

Den sammanlagda prissumman uppgår till inte mindre än 50 000 kronor i kontanter fördelade på ett förstapris på 10 000 kronor, två andrapris på 5 000 kronor samt fem priser om 2 000 kronor och tjugo priser om 1 000 kronor vardera. Pristagare, som erhåller 2 000 kronor eller mera, kommer att på tävlingsarrangörernas bekostnad få resa till Stockholm och motta sina priser vid en högtidlig ceremoni.

Västervikaren Karl Pärson flitigaste förslagsställaren

De båda västerviksmontörerna Axel Dahlkvist och Karl Pärson har länge hållit sig i toppen inom förslagsverksamheten. Förra året låg de jämsides, i vad det gäller antalet belönade förslag, men i senaste rondan tog Pärson ledningen. Han står nu med den imponerande siffran 29 förslag.

Vi redovisar här de senast belönade förslagsställarna:

Höganäsbolaget

Centralverkstaden: filare Knut Thelander — ändring av blandningsho till rörfabriken; filare Günther Solty — don för mätning av vinklar; verktygsslipare K Pedersen — slip-

fixtur för pullmaxskär. Transportkontoret: grävmaskinist Helmer Klintberg — förbättrad smörjning av grävkopa.

Slip-Naxos

Slipskivefabriken: fånkontare Olof Karlsson — anordning vid svarvning av tallrikskiva; kantare Gunnar Thellman — anordning vid kantning av navskivor; hållslipare Gustav Karlsson — ändring vid slipmaskin.

Mekaniska Verkstaden: svarvare Åke Josefsson — mätanordning; kippare Olof Pettersson — fräsfixtur; reparatör Karl Pärson — ändring vid bandskärmaskin.

R.E.

Koncernen runt

Femhundra har undervisats i Slip-Naxos' sliparskola

Undervisningen vid AB Slipmaterial-Naxos' sliparskola i Västervik är sedan många år välkänd för industrin i hela Norden. Hittills har ca 500 verkstadsingenjörer, arbetsledare, arbetsstudiemän, yrkeslärare och maskinkonstruktörer utbildats vid Sliparsko-

lan, som är förbunden med Sliptekniska laboratoriets verksamhet.

Under en vecka i juni hade Sliparskolan en långväga elev från Egypten, Mr. Fathy Badawy, Engineer in Factory 54, Cairo, som fick undervisning i centerless-slipning och rundslipning. Mr. Badawy skall ha hand om slipningarna i sin firma, som tillverkar mo-

torer och specialmaskiner av olika slag. Även svarvning och fräsning ingår i Mr. Badawys uppgifter.

En annan elev i Sliparskolan är yrkeslärare Karl-Erik Johansson från Centrala Verkstadsskolan i Jönköping. Han är speciellt intresserad av verktygsskärpning, ett viktigt område inom sliptekniken.

Yrkeslärare Johansson har många elever att undervisa, och för närvarande är antalet 16. Centrala Verkstadsskolan skall skaffa ytterligare slipmaskiner, och yrkesläraren är speciellt intresserad av vår slipmaskin VS 175, en mycket lämplig maskin för skärpning av hårdmetallsvärvstål.

B.R.



Mr. Fathy Badawy från Egypten instrueras av slipmästare Sven Eriksson i rundslipning på Sliparskolan i Västervik.



Yrkeslärare Karl-Erik Johansson, Jönköping, får undervisning i verktygsslipning.

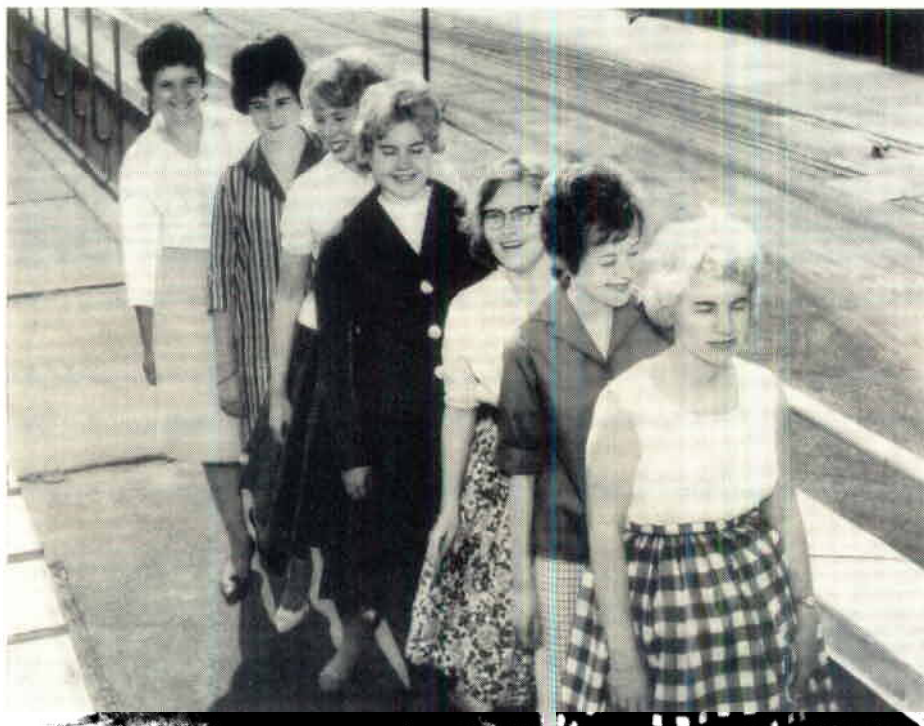
En ny tillbyggnad till personalbyggnaden i Riverton är under uppförande. Den omfattar ett nytt lunchrum — det gamla ändras till ytterligare dusch- och omklädningsrum.

New Addition to the Employee Building in Riverton, under construction. The Addition is for Lunchroom, the old Lunchroom converted into additional Shower and Lockerroom.





Höganäsbolaget, Höganäs stad och landstinget har gjort en triangelfärr i markfrågor, innebärande bl.a., att Bolaget av landstinget köpt Länssjukhemmet på Margreteberg. Därigenom möjliggöres en högst väsentlig utvidgning av Bolagets industriområde mot norr och en ändamålsenligare disposition av tillgängliga markresurser.



Examen i kontorsutbildning för det femtonde läsåret

Höganäsbolagets interna kontorsutbildning, som hade premiär för femton år sedan, hade i slutet av juni traditionell avslutning på läsåret 1960—1961 i Centrallaboratoriets konferensrum. Premier och intyg över genomgången utbildning utdelades av chefen för informationsavdelningen, intendent Bertil Wallgren.

Ett tjugotal elever hälsades välkomna av kursledaren, redaktör Ragnar Engberg. I sin årsredogörelse gjorde han inledningsvis en kort återblick på de femton årens kursverksamhet. Denna har varierat från år till år med maskinskrivning och företagskunskap som obligatoriska ämnen under arbetstiden.

Under det nu avslutade läsåret har 20 elever deltagit i maskinskrivning med sammanlagt ca 650 övningstimmar. Fröken Gun Pålsson har med bistånd av fröken Mary Taylor svarat för undervisningen.

I företagskunskap har det varit 15 lektionstimmar för elever, som nyanställts under förra sommaren och hösten. Även nyanställda tjänstemän har i mån av tid och intresse deltagit i olika lektioner. Vid dessa har experter informerat om sina respektive verksamhetsområden, och dessutom har eleverna besökt gruvan samt vissa fabriker. I ett skriftligt prov har de sedan redovisat inhämtad koncernkännedom.

Redaktör Engberg avslutade läsåret med några manande ord till eleverna och önskade

Scoutförbundets "stilskola" gav gott resultat i Verkstadsskolan

Vid Verkstadsskolans i Höganäs traditionella avslutning på läsåret 1960—1961 i Västra matsalen kunde verkstadschefen, ing. Hjalmar Lundgren, i sin årsredogörelse inte nog understryka det goda resultatet av Svenska Scoutförbundets "stilskola", som eleverna hade genomgått. Tolv av dessa diplomerades efter 4-årig utbildning. Vikarierande rektorn vid Höganäs stads skolor för yrkesundervisning, fröken Stina Törjesson, överlämnade diplom och premier.

Många föräldrar till eleverna hade mött upp, då ing. Lundgren hälsade välkommen. Av hans redogörelse för läsåret framgick, att skolan haft 40-talet kontraktbundna elever. Efter genomgången provtid kontrakterades 15 av de elever, som intogs på prov vid höstterminens början. Utbildningstiden blir för dessa och skolans fortsatta verksamhet tre-årig mot tidigare fyra år.

Lärare och instruktörer är med ett undantag anställda vid företaget. Såväl teoretisk som praktisk undervisning lämnas på arbetstid. Utöver skolschemats ordinarie ämnen har anordnats föreläsningar oftast kombinerade med film. Nämnas kan föreläsningar i trafikkunskap och i nykterhetsfrågor. Även i den teoretiska undervisningen i övrigt användes filmen som hjälpmedel.

Under vårterminen har eleverna deltagit i en tredagars stilskola under ledning av två

"Sju vackra flickor i en rad" och i bländande sol har fotografen fångat på Centrallaboratoriets takterrass i samband med kontorsflickornas examen. I telen står Gun Pålsson, som svarat för undervisningen i maskinskrivning. Bakom sig har hon Britt Olausson, Jeanette Helgesson, Ann-Margret Paulsson, Marianne Larsson, Solveig Knutsson och Mary Taylor, de elever som erhöll premier.

dem en angenäm semester. Följande elever erhöll premier:

Maskinskrivning: Mary Taylor, Marianne Larsson (SIF:s premium), Jeanette Helgesson och Britt Olausson.

Företagskunskap: Marianne Larsson, Ann-Margret Paulsson och Solveig Knutsson.

"Plasterna — ett mångsidigt konstruktionsmaterial"

var ämnet för ingenjör Bo Hartlows, varugrupp Kemi, Försäljningsavd., Höganäs, föredrag på utställningen "Smide-Mekanik 61" i Hälsingborg i juni. I anslutning därtill demonstrerade verkmästare Sven Setthammar, Höganäsplast, Lomma, svetsning av plast.



Denna kvartett var bland de verkstadselever som erhöill premier. Fr.v. Lars Pettersson, Torsten Persson, Åke Nilsson och Jan Erik Hansson.



Scoutkonsulenten Bertil Centergård tillsammans med en grupp elever i Stilskolans repetitionskurs. Fr.v. Bo Johansson, Göran Eken-dahl, Leif Johansson, konsulent Centergård, Ove Paulsson, Rolf Paulsson och Rolf Skoog.

konsulenter från Svenska Scoutförbundet. Verkstadschefen kunde inte nog understryka det goda resultatet av denna undervisning, som vill bibringa eleverna såväl inre som yttre stil. Till hösten fortsätter stilskolan med en repetitionskurs och sedan med en påbyggnadskurs.

Eleverna har under året gjort studiebesök i företagets gruva och fabriker. Vidare har man i Hälsingborg fått se hur en dagstidning kommer till. Man passade samtidigt på att göra ett besök i Simhallsbadet. Till hösten planeras en 3—4 dagars studieresa till Bergslagen.

För fritidsverksamheten har eleverna tillgång till trevliga lokaler i staden, vilka de

själva snyggt upp och till stor del på egen bekostnad försett med nya inventarier. Fotboll står också på programmet, men deltagandet i Verkstadsskoleserien i Malmöhus län har inte krönts med önskad framgång.

Efter denna redogörelse utdelade fröken Törjesson diplom till följande elever: Arne Persson, Fritz Davidsson, Jan-Erik Andersson, Göran Henrysson, Göran Nilsson, Allan Persson, Boris Persson, Kjell Knutsson, Tommy Lindström, Tore Aldosson, Bertil Johansson och Bertil Lindblad.

Följande elever erhöill premier: Lars Pettersson, Boris Persson, Göran Nilsson, Torsten Persson, Sune Hansson, Åke Nilsson, Jan Erik Hansson, Reima Voukivi, Bo Nilsson,

Rolf Skoog, Ove Paulsson och Jan Paulsson.

Scoutkonsulent K G Lindeberg talade sedan om "Ungdom med stil", en föreläsning om modern ungdomsfostran. I anslutning här till visades filmen "Halvan-Slampen-Tofsan", som belyser, hur tråkiga familjeförhållanden kan medverka till att ungdom kommer "på driven".

*

För de elever i Verkstadsskolan, som i våras genomgick första delen av Svenska Scoutförbundets stilskola, hade i augusti anordnats en repetitionskurs.

I denna samlades man under scoutkonsulent Bertil Centergård's ledning i grupparbete kring de tre huvudpunkterna personlig stil, personligt framträdande och samverkan i samhället. Som underlag användes Stilskolans handbok "Du själv". Bland de många avsnitten i denna intressanta bok kan nämnas "umgänget med det andra könet", "rappare i närbild", "att lära sig förlora — och vinna".

Efter grupparbetet fick eleverna i ett frågeformulär redovisa sina uppfattningar till de olika avsnitten. Svaren kommer efter detaljbearbetning att ligga till grund för uppläggnen av påbyggnadskursen i december.

Många praktikanter vid Höganäsbolaget

Varje sommar söker sig många praktikanter från olika läroanstalter i in- och utlandet till Höganäsbolaget, som ger goda möjligheter till praktik på skilda verksamhetsområden. I år uppgick antalet till 41, varav 11 utlänningar representerande England, Frankrike, Holland, Schweiz och Tyskland. R.E.

Tyskfödda laboranten fröken Irmgard Müller-Neuglück var ciceron på Centrallaboratoriet vid de utländska praktikanternas informationsrond. Intresserade lyssnare är B Bensley, England, M Boncœur, Frankrike, och J Wentik, Holland.



Tyska kamrater från Ewers & Sohn blev imponerade av moderföretaget

Die Muttergesellschaft imponierte den Besuchern der Firma Ewers & Sohn

En delegation från Ewers & Sohn i Lübeck bestående av förman Henrich Peters, snickaren och arbetarnas förtroendeman Hermann Haase, formare Walter Schwartz och pressare Erich Gardetzki gjorde i augusti tre dagars studiebesök vid Höganäsbolaget. Med redaktör Ragnar Engberg som ciceron besökte Bolagets anläggningar i nordvästra Skåne. En rundtur i Kullabygden ingick också i programmet. De tyska kamraterna deklarerade enstämmigt, att de hade ett mycket stort utbyte av besöket och idel goda intryck med sig hem till dotterföretaget. Vid detta tillhör de veteranerna med sammanlagt 95 tjänsteår.

I en kort redogörelse redovisar herr Haase sina intryck. Han hade bl.a. noterat en fortskridande och planmässig planering och en strävan att genom rationaliseringsåtgärder underlätta arbetet. Åtgärder för förebyggande av olycksfall uppmärksammades. Förslagsverksamheten med belöningar för förbättringsförslag fann han glädjande. Till det goda intrycket bidrog också de sanitära anläggningarna samt den snygghet och ordning, som präglade alla fabriker.

Till sist tackar herr Haase samtliga ciceroner under besöket. Ett tack uttalas också till herr Henry Hansson, stadsfullmäktiges ordförande i Höganäs, som välvilligt ställt sig som ciceron vid en rundvandring i det nya stadshuset, vilket också imponerade på tyskarna.

R.E.

„Viel gesehen und gelernt“, sagte Herr Hermann Haase nach Besuch in Höganäs

Im August machte Herr Betriebsratsvorsitzender Hermann Haase mit drei Kollegen, Meister Heinrich Peters, Herr Walter Schwartz und Herr Erich Gardetzki bei der Firma Fr. Ewers & Sohn in Lübeck, einen Studienbesuch bei dem Mutter-Betriebe, Höganäs-Billesholms Aktiebolag, in Schweden. Herr Haase erzählt hier von deren Eindrücken während des Besuches:

— In den 3 Tagen unseres Besuches konnten wir uns einen Überblick über die Größe des Konzerns verschaffen. Bei dem Besuch im Zentrallabor konnten wir feststellen, daß man immer neue Versuche und Proben anstellt, um den heutigen Ansprüchen der Wirtschaft zu folgen. Wenn wir nun die drei Betriebe: Höganäs, Bjuv und Skromberga zusammen beurteilen, dann konnten wir in allen Betrieben feststellen, daß man sehr fort-

schrittlich und planmässig arbeitet. Bei der Einplanung des einzelnen Mannes waren wir darüber erfreut, daß man bestrebt ist, dem Mann die Arbeit so leicht wie möglich zu machen und ihn anspornt, Verbesserungen zu machen, um noch rationeller zu arbeiten. Wir begrüßten es sehr, daß jeder, der eine Verbesserung schafft, dafür belohnt wird. Von dem Erfolg der guten Sache konnten wir uns an den einzelnen Arbeitsplätzen überzeugen.

Die Baderäume, Duschanlagen und sanitäre Anlagen sind mustergültig. Dazu gehört auch die peinliche Sauberkeit in den einzelnen Betrieben. Besonders gut bezeichnen wir auch,

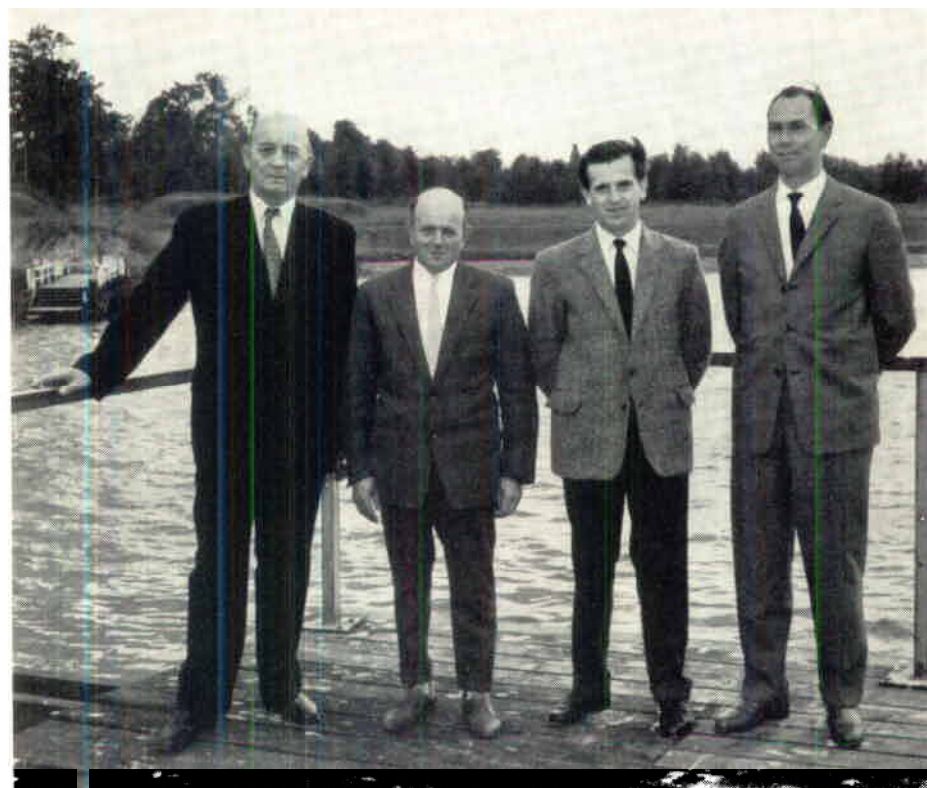
daß der Einzelne am Arbeitsplatz sehr gegen Unfälle geschützt ist. Zusammenfassend möchten wir sagen: Wir haben viel gesehen und gelernt und hoffen vieles davon in unserem Betrieb anbringen zu können.

Unseren Dank möchten wir allen Meistern und Ingenieuren sagen, die uns bei der Betriebsbesichtigung geführt haben.

Unseren Dank möchten wir auch Herrn Henry Hansson aussprechen, der so nett war, uns das neugebaute und hübsch eingerichtete Rathaus zu zeigen. Aus dem kurzen Bericht konnten wir entnehmen, daß in diesem Haus gute demokratische Arbeit geleistet wird.

De fyra studiebesökarna från Fr. Ewers & Sohn före avresan från Lübeck. Fr.v. Walter Schwartz, Heinrich Peters, Erich Gardetzki och Hermann Haase. Floden i bakgrunden är Trave, som flyter förbi dotterföretagets anläggningar.

Die vier Teilnehmer des Studienbesuches von Fr. Ewers & Sohn vor der Abreise von Lübeck. Links Herren Walter Schwartz, Heinrich Peters, Erich Gardetzki und Hermann Haase. Der Fluß im Hintergrund ist die Trave, die an den Anlagen des Tochter-Betriebes vorbeifließt.





VETERANER

som slutat sin tjänst

33 år vid samma bråka



Martin Borg
Bjuv

— Jag har inte kunnat mer än arbeta, men min fru har gjort mera, sade östgöten Martin Borg, 63. Med en barnaskara på åtta söner och två döttrar har sannerligen frun i huset haft en stor arbetsbörda. Nu kan paret Borg njuta frukterna av sin fostrargärning. Det har gått bra för barnen, säger pappa Borg. Nog är det stöjt, när de samlas alla med de fjorton barnbarnen, men roligt är det.

Han är född i Söderköping. Efter att ha varit värvad vid Karlskrona Örlogsstation kom han tack vare den blivande frun till Bjuv, där han var gruvarbetare under sex år. Ett olycksfall medverkade till förflyttning till tegelfabriken, där han har arbetat i 33 år vid samma bråka. Borg slutade sina 42 år vid Bolaget som lagerarbetare.

Trivdes på varje arbetsplats



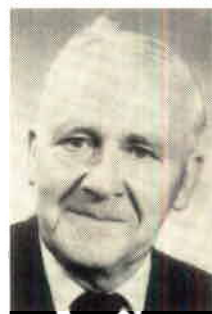
Ernst Nyman
Bjuv

— Min första daglön, 25 öre, tjänade jag som skolpojke under sommarlovet vid Bolagets ena lantgård "Sprickan", berättar bjuvsingen Ernst Nyman, 67. Efter slutad skolgång lärde jag mig under fyra år en hel del om modernäringen. 1916 lockade emellertid industrin, först ett år i gruvan och sedan vid fabriksdriften. Under mina 45 tjänsteår vid Bolaget har jag "hört över" många olika arbetsplatser vid Bjuvsverken. Längst var jag sysselsatt vid kanalbråckorna, och de sju sista åren vid företaget var jag laboratoriebiträde.

Jag har försökt att känna trivsel på varje arbetsplats. 25 år som brandman i Bjuvs

brandkår har varit mitt enda uppdrag utanför det dagliga arbetet. Stort intresse har jag ägnat Filadelfias församling i Hälisingborg, där jag funnit min andliga hemvist.

Fotbollsintresset lever kvar



Rudolf Rasmusson
Ekeby

Född i Skrävlinge kom Rudolf Rasmusson, 67, till klinkerfabriken i Skromberga 1908. Efter fem år bar det ner i gruvan, och där har han trivts i 48 år. I yngre dagar var R. intresserad musiker med engagemang i Musikkåren Vega. Fotbollsintresset lever kvar, helt naturligt, då fem söner är aktiva fotbollsspelare. Och Rasmusson hittar man säkert bland publiken, när det är någon stormatch på Olympia i Hälisingborg. Uppbördsmanuskap i avd. 29 någon tid är det enda fritidsuppdrag han åtagit sig.

Började som "ämnesbästare"



Sigfrid Svantesson
Bjuv

Bjuvsfödde Sigfrid Svantesson, 67, har varit sin födelseort trogen mest hela livet. Som 13-åring började han vid Tegelbruket i Hylinge. Det var att stiga upp kl. 4 på morgonen för att med dressin på gamla järnvägen Bjuv—Hylinge åka till arbetet. Timförtjänsten var 11 öre. Året därpå fick han anställning vid Bjuvsverken som "ämnesbästare", dvs. han var uppsattare till tegelslagarna. 1909 övergick S. till gruvdriften, där han passerade alla graderna och stannade 36 år under jord. Den sista tiden av sin 53-åriga tjänst vid Högånsbolaget var han sysselsatt som generatorarbetare.

R.E.

PERSONALNYTT



Yngve Bohlin, ingenjör, fungerar från den 1 april i år som bitr. driftsingenjör vid Järnsvampsverket i Höganäs.

Börje Brandstedt, ingenjör, tidigare serviceingenjör, varugrupp Metallurgiska produkter, Höganäs, har anställts som serviceingenjör vid dotterföretaget i Riverton.



Gösta Gimbergsson, ingenjör, anställdes i maj som biträdande byggnadschef på Byggnadskontoret i Höganäs.

Per Lindskog, bergsingenjör, har tillträtt befattningen som utvecklingsingenjör i driften inom Metallurgiska avdelningen.



K G Paulson, civilekonom, tillträdde den 1 september en nyinrättad befattning som administrativ direktör vid Höganäsbolaget. Han kommer från Stockholms Superfosfat Fabriks AB.

K G Thafvelin, bergsingenjör, tidigare försäljningschef för Bolagets eldfasta produkter, har utsetts till biträdande produktionsdirektör från och med den 15 oktober.

Liten REKLAMREVVY

Här följer "andra akten" i vår lilla revy. Den handlar om reklamen vid Slip-Naxos och har skrivits av försäljningschef Yngve Carlén.

En ny broschyr med titeln "*Verktyg för rivning av slipskivor*" har just distribuerats. Den sammanfattar de verktyg, som Slip-Naxos tillverkar för avvarning och skärpning av slipskivor och innehåller råd och an-

visningar på detta område men har även kompletterats med prisuppgifter, varigenom den blir direkt säljande. En första upplaga på 7 000 ex. har just distribuerats till hela kundkretsen.

Under föregående år introducerades en annonskampanj i fackpressen efter delvis nya linjer. Överenskommelse träffades med Atlas Copco, ASEA, Husqvarna Vapenfabrik, Hallstahammars Bruk, Öberg & Co. samt Överums Bruk att få använda deras namn och vissa slipoperationer eller tekniskt samarbete såsom referens i en annonsserie. Avdrag av annonserna har sedan framställts och i två omgångar distribuerats till hela kundkretsen, varvid särskilt all teknisk personal erhållit personligt adresserade exemplar. Tyngdpunkten i denna annonsering var lagd



blev den något underfundiga titeln på en utförlig bildrevy med korta texter, som avsåg att förmedla ett intryck till kundkretsen av Slip-Naxos' verksamhet. Den distribuerades till övervägande delen genom försäljnings- och servicepersonalen, som överlämnade boken vid personliga besök. Såväl dagspress som de tekniska tidskrifterna refererade "Runt i fabrik" i mycket välvilliga ordalag.

En slipteknisk skriftserie med en första upplaga av 7 000 ex. är under distribution. Häftena "Om rundslipning, planslipning, inner-slipning", "Om slipning av rostfria stål" och "Om vibrationer vid slipning" är utkomna, och två ytterligare häften "Om slipning av hårdmetall" och "Om slipning av snabbståls-verktyg" är under utgivning. Denna serie har rönt mycket stort intresse från kundkretsens tekniska sida, och rekvisitioner av ytterligare exemplar inlöper dagligen ännu flera månader efter den första utgivningsdagen.

Publikationen "*Val av slipskivor*", som förutom råd och anvisningar för valet av lämpliga slipskivor för olika ändamål innehåller uppgift om svensk standard på slipskivor, kompletteras och omarbetas för varje upplaga. Boken har kommit att utgöra ett värdefullt stöd för undervisningen vid våra tekniska läroverk och tekniska skolor, och den kommer nu att ytterligare utvidgas till att utgöra en verklig handbok i slipteknik. Första upplagan utgavs år 1946 och har sedermera översatts till tyska, engelska, franska och finska. Den sammanlagda spridningen sedan begynnelsen rör sig om 65 000 ex.



Hittills har tre häften utkommit i Slip-Naxos' sliptekniska skriftserie. Denna har möfts med stort intresse från kundkretsens tekniska sida.

på ett förtroendefullt samarbete på hög teknisk nivå, och i hela kampanjen torde ha framskyttat ett erbjudande från Slip-Naxos' sida att helt enkelt åtaga sig att svara för leveranser av slipskivor och övervakning av hela det sliptekniska området hos kundkretsen. Kampanjen har mötts med stort intresse och varit till god nytta.

Det goda samarbetet och den intima kontakten med AB Atlas Copco ledde till ett deltagande i den utställning, som Sveriges Smides- & Mekaniska Verkstäders Förbund anordnade i Helsingborg. Slip-Naxos lade där tyngdpunkten på automatisk kapning av stångmaterial samt slipning i Atlas Copcos maskiner med den förhållandevis nya skål-skivan SRS med inbyggt skydd, vilken blivit en mycket intressant artikel i samband med Atlas Copcos nya, kraftiga handslipmaskiner.

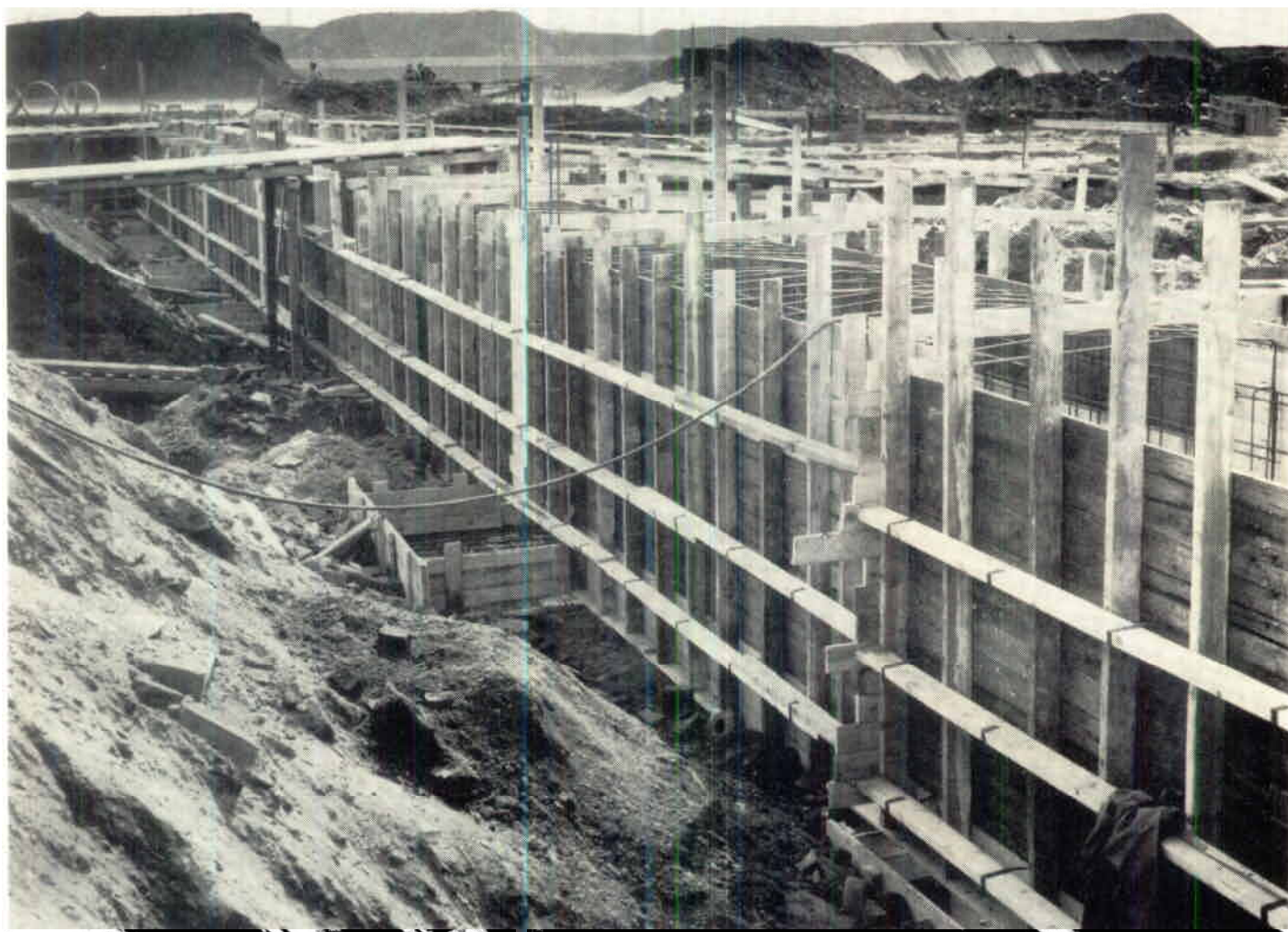
Slip-Naxos' monter på en utställning, som anordnats i Helsingborg av Sveriges Smides- och Mekaniska Verkstäders Förbund.



Ett förtroendefullt samarbete på högsta nivå mellan leverantör och kund är huvudtemat i en annonskampanj, som Slip-Naxos introducerade förra året och som lagts upp i samarbete med en rad större svenska industrier.

The collage consists of several individual advertisements for Slip-Naxos, each with its own headline and content. The ads are written in Swedish and feature various visual elements:

- One ad shows two men in suits engaged in a conversation.
- Another ad features a large, circular grinding wheel in a technical setting.
- There are ads with portraits of men, likely company executives or satisfied customers.
- Some ads show industrial factory environments with workers and machinery.
- The text in the ads includes headlines like 'Välj väl!', 'Åsien', 'Vapen som biter', 'Atlas Copco', and 'Göteborgs järnhantering har utlyst en anbud'. It also mentions 'Slip-Naxos' and 'AB Atlas Copco'.



I augusti påbörjades den nya plastfabriken i Höganäs. Den placeras längst i norr på fabriksområdet. Till denna fabrik kommer successivt att överföras den tillverkning av plastprodukter, som bedrivs av Höganäsplast i Lomma.

Omskolade gruvkarlar trivs som plastarbetare trots "omvälvningen"

Som bekant kommer AB Höganäs Plastprodukters i Lomma verksamhet att successivt överflyttas till Höganäs, där man redan börjat uppföra en ny plastfabrik. Ett 15-tal höganäsare, bland dem några gruvarbetare, omskolas i Lomma-fabriken till plastarbetare. Det är en liten omvälvning både till kropp och själ, säger en av gruvarbetarna, men överlag trivs alla med det nya arbetet. Så här låter det i några intervjuer med "lärlingarna".

— Efter 38 år i gruvan utgör omskolningen för mig en liten omvälvning både till kropp och själ, säger *Gustav Lindström*. Mina nya arbetskamrater är bra pojkar, men Du förstår mig kanske, när jag deklarerar, att det är en helt annan anda i gruvarbetaremiljö.

Det nya jobbet är intressant, men det är många moment att sätta sig in i. Att vid min ålder, 55, ställa om kan vara nog så psykiskt påfrestande, men vanan är ju halva arbetet.

Som plastarbetare är det framför allt med händerna som jag arbetar. För en gruvarbetare engageras hela kroppen. Det är också ovanligt för mig att under omskolningstiden ha mitt arbete förlagt till en annan plats långt borta från hemmet. Fritidsintressena, framför allt ungdomsarbetet i "Unga Örnar", saknar jag mycket.

Vid tidigare tillfällen har jag vederlagt den påstådda nackdelen, att en gruvarbetare får så lite sol genom sitt arbete under jord. Det känns för mig faktiskt mycket värre att som idag genom fabriksfönstren se solen skina från en klar himmel och inte få gå ut och "lapa" sol. Ca 150 m under jorden tänkte

man inte på om det var solsken eller busväder. Och gruvarbetarnas arbetstid ger dem som så vill minst lika många tillfällen att bli solbrända som fabriksarbetarna har.

— Jag började 13 år gammal i gruvan som gamspojke, och sedan har jag varit gruvarbetare under jord i hela mitt liv, berättar *Johnny Holmekvist*. En övergång till annat yrke vid min ålder, 49, innebär givetvis en stor förändring. Det är inte så lätt för en gruvarbetare att anpassa sig i en fabrik.

Sysselsättningen som plastarbetare är dock intressant. Jag pressar polyester-flänsar, ett omväxlande arbete. En sak är klar, det duger inte att fuska med jobbet. Och när man engagerar sig helt i strävan att få fram en god produkt, går tiden som bara tåget. Det är också stimulerande att få se resultatet av sitt arbete.

— **S**om gruvarbetare tillhörde jag "hökar-na", som kolhuggarna kallade oss, säger *John Andersson*, 40. Min sysselsättning var sålunda att vid plockbandet ovan jord likt en hök slå ned på allt ofyndigt material. Endast kol och lera fick passera.

Vid Höganäsplast har jag anställts vid maskintillverkningen av polyesterrör. Det är mera omväxlande än mitt förra arbete. Jag kommer säkert att trivas som plastarbetare.

Skrömbergapojken *Bertil Zimmergren*, 38, har arbetat i Höganäs gruva i sex år. Det finns ingen sysselsättning, som går upp mot gruvarbetarens, menar han. Arbetstiden vid gruvsdriften och friheten i arbetet är avgörande faktorer vid detta påstående.

— När nu Höganäs gruva skall läggas ned,

kunde jag ju sökt mig till Bjuvs eller Skromberga gruva. Men när man blivit rotfast på en så idyllisk plats som Höganäs, flyttar man inte frivilligt till de andra gruvsamhällena.

När jag nu valt fabriksdriften, kan man inte få bättre arbete än här i PVC-avdelningen, som är alla tiders, säger han.

— **J**ag har tidigare varit trädgårdsarbetare, berättar *Ernst Nilsson*, 43, från Väsby. Det sista jag skulle kunnat tänka mig var att hoppa in i en fabrik. Att det likväl blev så berodde på svårigheten att få ekonomiskt lönande arbete i mitt gamla yrke.

Nog för att jag saknar den friskare luften, men den nya fabriken i Höganäs kommer väl i detta avseende att ge bättre förhållanden än i Lomma-fabriken. Hur som helst trivs jag

som plastarbetare och finner mitt första fabriksjobb mycket intressant (tillverkning av glasfiberarmerade detaljer till furanrör). Mina nya arbetskamrater är också bussiga.

N. är en mycket intresserad sångare. Under det halvår han vistats i Lomma, är det främst manskörssången han saknat. Med fria lördagar blir det emellertid weekend-besök i hemorten varje vecka. Och då söker han gärna Fru Musicas sällskap i Väsby kyrkokör.

— **S**om chaufför hade jag tidigare mycket oregelbunden arbetstid, framhåller *Harry Eliasson*, 31. Bättre löneförhållanden har också medverkat till att jag omskolar mig till plastarbetare. Jag pressar furanflänsar och finner denna sysselsättning mycket intressant.

Ragge



Det behövs inte en gruvkarls styrka att hantera dessa glasfiberarmerade furanrör. Pressning av dylika är nu förre gruvarbetare Gustav Lindströms uppgift.



Förre gruvarbetare John Holmkvist, f.h., från Höganäs och lundensaren Ingvar Hellgren tillverkar flänsar av glasfiberarmerad polyester i hydraulisk press.



John Andersson, förut sysselsatt vid plockbandet ovan jord vid Höganäs gruva, finner arbetet i Plastfabriken mera omväxlande. Här rengör han en maskinrörskärna.

Bertil Zimmergren ville inte gärna övergå från gruva till fabriksdrift. Som plastarbetare finner han sig emellertid väl tillrättad i PVC-avdelningen, där han på bilden kapar rör.



Det är skillnad på förre trädgårdsarbetare Ernst Nilssons tidigare sysselsättning och det jobb han har i Plastfabriken. Här bygger han upp en furanbøj på kärna före pressning.

Harry Eliasson, som här pressar furanflänsar, valde att bli plastarbetare i stället för chaufför. Regelbundnare arbetstid och bättre löneförhållanden dikterade bytet av yrke.



Säkerhetsse- len ökar tryggheten i bilen

"De' e' så klart, att jag använder säkerhetsse-
len", säger fröken Carla Cronberg, sedan
18 år anställd på Informationsavdelningen
i Höganäs.



Säkerhetsse-
lar ser man dagligen i allt flera
personbilar, och allt oftare kan man i dags-
tidningarnas redogörelser för trafikolyckor
läsa, att "de åkande undkom med endast lind-
riga skador tack vare säkerhetsse-
larna". Men
man kan dessvärre också i referaten upptäcka,
att "de omkomnas bil var försedd med säker-
hetsse-
lar, som dock inte hade kommit till an-
vändning". Även om någon enstaka krock
kan vara så häftig, att inte ens se-
larna hjälper
och att salunda de åkande trots påtagna se-
lar
ända förolyckades, är dessa undantag givetvis
inte av den beskaffenheten, att man därför
kan fördöma säkerhetsse-
larna eller påstå dem
vara ineffektiva. I alldeles övervägande antal
fall utgör de utan ringaste tvekan en värde-
full tillgång för de körande och åkande, där-
om behöver ingen diskussion uppstå.

Har Du säkerhetssele i Din bil?

Samtliga koncernens personbilar är nu ut-
rustade med säkerhetsse-
lar, men hur användes
de, och hur är det med de privatägda bilarna

hos de anställda? Vi kan tyvärr konstatera
två ting:

Säkerhetsse-
larna i koncernens personbilar
används inte i avsedd utsträckning, och all-
för många bilägare bland de anställda har
ännu inte skaffat sig se-
lar. Vad kan nu detta
bero på? Bland tänkbara orsaker kan nämnas
oföretagsamhet, orealistisk syn på trafikris-
kerna, missriktad sparsamhet och, kanske inte
minst, okunnighet.

För att råda bot på åtminstone den sist-
nämnda faktorn återger vi här nedan ett ut-
drag ur tidningen "Die Welt", som nyligen
ägnade problemet bilkrockar en artikel.
Tablån visar den kraft med vilken en män-
niskokropp kastas framåt mot vindrutan vid
en frontalkrock under olika färdhastigheter.
Man har som synes valt att uttrycka denna
kraft i olika fallhöjder från t.ex. ett fönster
i ett hus, eftersom detta utgör en för alla
lättförståelig bild.

Till och med vid endast 20 km/tim hos
vardera bilen (motsvarande ca 40 km/tim för

ensam bil som frontalkrockar med t.ex. stilla-
stående bil) lösgöres en slungkraft på de
åkandes kroppar, som motsvarar ett fritt fall
från 6,3 m höjd, dvs. från drygt andra vå-
ningen i ett normalt bostadshus. Om man så
tillägger, att fallet tänkes ske handlost utan
möjlighet för den fallande att mildra stöten,
torde med all önskvärd tydlighet framgå,
vilka risker en bilkrock alltid innebär — även
vid lugn stadskörning.

Säkerhetsse-
len kan inte hindra bilolyckor,
men den har bevisligen i ett otal fall minskat
personskadorna avsevärt i förhållande till
vad som annars skulle blivit fallet. Gör slag i
saken, Du som ännu inte skaffat se-
len! Gör
det nu — innan det är för sent! Och Du, som
åker i bil med inmonterad säkerhetssele, an-
vänd den alltid, även i till synes ofarlig stads-
trafik! Tänk också på att en häftig inbroms-
ning har nästan samma effekt på passageraren
i framsätet som en (lindrig) frontalkrock!
Även i ett sådant fall är säkerhetsse-
len tyd-
ligen bra att ha.

Jbk





Varumärkeslagen av 1961

ersätter 80 år gammal lag

Red. har bitt Höganäsbolagets juridiske ombudsman, Lars Gewalli, om några synpunkter på den nya varumärkeslagen, särskilt med hänsyn till vad var och en av våra anställda har att iakttaga.

Näringslivet har som vi alla vet under de senaste decennierna genomgått en mycket snabb utveckling. Hantverksrörelser och småindustrier har vuxit till storindustrier. Nya slag av näringsidkare har tillkommit. Flygbolag, biografer, radio- och TV-handlare, tvättinrättningar, skönhetsinstitut m.fl. har bidragit till att förändra samhällsbilden. Den inbördes konkurrensen har tvingat företagen att lägga ner större intresse på reklamen än tidigare. Varuutstyrselar, ord och figurer, siffror och bokstavskombinationer har använts för att hos allmänheten inpränta minnet av en viss vara eller en viss tjänst, som ett företag vill erbjuda. När den egna fantasien hos reklammännen inte räckt till, har man utlyst tävlingar och väddat om hjälp av allmänheten. Söta karamellverser och förnumstiga pekpinningar: "Varsam körning ger dubbel garanti" har prövats som slagord för att få reklamen att ringa i allmänhetens öron.

Nordiskt samarbete bakom nya lagen

Vår gamla varumärkeslag, som tillkom år 1884 eller i en tid, då bruket av varumärken var långt mindre utvecklat än nu, blev snart nog efter i utvecklingen. Lagstiftarna såg sig därför föranlagna att med hjälp av representanter för rättsvetenskap, handel och industri m.fl. söka skapa en helt ny varumärkeslag. År 1960 var man färdig med alla förarbeten, och den 1 januari 1961 trädde den nya lagen i kraft. Lagen, som är frukten av ett långt drivet nordiskt samarbete, innebär ändrade regler på en rad betydelsefulla områden. I det följande lämnas en redogörelse för några av nyheterna.

Registrering inte nödvändig men lämplig

Tidigare kunde ensamrätt i egentlig mening till varumärke endast vinnas genom märkets registrering i patentverkets varumärkesregister. Oregistrerade varumärken var i huvudsak endast skyddade mot vissa grövre former av illojalt utnyttjande. Den nya lagen likställer i princip registrering såsom grund för rättsförvärvet med användning av märket utan registrering. Förutsättningen härför är emellertid, att märket blivit inarbetat, dvs. allmänt känt inom den krets, till vilken varan vänder sig. Emellertid kommer i praktiken registrering att medföra åtskilliga viktiga fördelar, vilka inte kan tillkomma den som endast stödjer sin rätt på märkets användning.

Nämnas kan exempelvis, att registrerat varumärke efter en femårig preklusionstid (= tid efter vilken invändningar inte kan göras) kan bestå vid sidan av äldre rätt till förväxlingsbart kännetecken, såvida registreringen sökts i god tro och varumärket kommit till användning i inte oväsentlig omfattning.

Kretsen av dem som kan inneha varumärkesrätt har utvidgats. Tidigare har endast sådana näringsidkare, som i sin verksamhet sysslar med omsättningen av varor, kunnat få sina varumärken registrerade. Denna begränsning faller nu bort. Även banker, försäkringsbolag, biografer, rederier, flygbolag, reklambyråer, restauranger, tvättinrättningar, skönhetsinstitut m.fl. kan få samma förmån.

Varuutstyrselar räknas som varumärken

Varumärkesrätten utvidgas även i andra avseenden. Särskilt kan påpekas, att s.k. varuutstyrselar enligt nya lagen räknas som varumärken. Även siffror och bokstavskombinationer, som inte kan utläsas som ord, ingår i det vidgade varumärkesbegreppet.

Den nya lagen skyddar även åtskilliga andra kännetecken än varumärken i nyss berörd mening, exempelvis slagord eller slogans och den särskilda utstyrseln av affärsvagnar eller av butikslokaler och annat liknande. I fråga om dessa är det dock endast inarbetningsskyddet, som står till buds, inte registrering.

Varumärkesrätten innebär befogenhet att hindra obehörig att använda förväxlingsbart varumärke såsom kännetecken för varor eller tjänster. Rätten gäller mot varje form av dylik användning. Även mot varumärkesintrång, som göres muntligen, kan rätten göras gällande.

Oberättigat varumärkesmonopol förhindras

För att klargöra ensamrättens innebörd, inte minst då den gäller varuutstyrsel, framhålls uttryckligen i lagen, att rätten inte innefattar sådan del av kännetecknet, som huvudsakligen tjänar att göra varan eller dess förpackning mera ändamålsenlig eller eljest att fylla annan uppgift än att vara kännetecken. Härigenom har man velat gardera sig mot att det via varumärkesrätten skall uppstå oberättigade monopol, som kan hindra, att exempelvis emballageindustriens utveckling kommer näringslivet i dess helhet till godo.

Popularitetens vådor

En alltför flitig användning av ett varumärke kan vara farlig! Av vikt är exempelvis att hålla i minnet, att HÅBINOL® är beteckningen för ett förnämligt träkonserverings-

medel av Höganäsbolagets tillverkning, därmed inte liktydigt med begreppet träkonserveringsmedel. Varumärket kan nämligen förlora sin särskiljningsförmåga eller degenerera som det brukar kallas, om ordet införlivas med det allmänna språkbruket som varubenämning, ty därav följer, att någon enskild ensamrätt till ordet såsom varumärke inte längre kan upprätthållas. En särskild favör, som med anledning av det sagda tillkommer ägaren av ett registrerat varumärke, är att han fått rätt att kräva av författare, utgivare och förläggare av vissa uppslagsverk och liknande böcker, att märket inte intages i bokverket med mindre det tydligt anges att det är ett skyddat varumärke.

Hur undvika att ett varumärke degenererar?

Vad har då gemene man att iakttaga vid användningen av varumärken för att dessa inte skall förlora sin särskiljningsförmåga, m.a.o. inte degenerera?

Till en början gäller att man om möjligt skall använda varumärket i samma form som det är inregistrerat. Man bör undvika varumärkets böjningsformer, t.ex. bestämd form, genitiv- eller pluralisformer, eller verbformer, vari varumärket ingår. Förf. vill inte i skrift angiva några exempel på böjningsformer av varumärken. Det bör heta, att staketet strukits, målats, skyddats, konserverats, behandlats e.d. med HÅBINOL. Inte något annat. Man måste se till att originalstavningen bibehålles. Om möjligt bör man använda karaktäristisk typografi för varumärket eller — där detta inte är lämpligt — i varje fall stor begynnelsebokstav. HELST BÖR MAN ANVÄNDA STORA BOKSTÄVER FÖR HELA VARUMÄRKET. Använd om möjligt varumärket tillsammans med den allmänna varubeteckningen! Skriv t.ex. ALUMO — eldfast tegel, HÅBINOL — träkonserveringsmedel. Angiv om möjligt alltid att varumärket är registrerat! Detta kan ske genom att under märket tillfoga "Registrerat varumärke". Mycket vanligt är att man omedelbart efter varumärket sätter bokstaven R inom en cirkel ®. Denna förkortning torde vara tillräcklig för att markera, att man har att göra med ett registrerat varumärke. ®-tecknet är särskilt lämpligt, då märket förekommer i löpande text.

Det bör noga bevakas, att varumärkesreglerna följas. Tyvärr förekommer ofta att återförsäljare men också bl.a. journalister använder sig av böjda former av varumärken. Man gör som sagt t.ex. verbformer av varumärken, som blivit allmänt kända. Detta sätt att sprida reklam för varan är sålunda förkastligt och bör beivras.

Tjugo "Höganäs-korpare" gjorde uppskattat TYSKLANDSBESÖK

IDROTTLIGT UTBYTE HAR INLETTS MELLAN HÖGANÄS OCH LÜBECK



Fotbollsutbyte med dotterföretaget Ewers & Sohn i Lübeck har länge varit ett önskemål bland korpspelarna vid Höganäsbolaget. Tack vare ekonomiskt bidrag från företaget kunde denna önskan realiseras under semestern i år. Den 3 juli avreste en trupp med redaktör Ragnar Engberg som färdledare. Två av deltagarna, Ture Larsson i Bjuv och Torsten Nilsson i Skromberga, berättar här om den mycket uppskattade resan.

Idel vänliga och tillmötesgående tyskar

— Enligt planerna skulle vårt fotbollslag tas ut bland spelare från Höganäs, Bjuv och Skromberga för att få starkast möjliga laguppställning. En triangelturnering spelades på Julivallen i Höganäs, men vid uttagningen ville inga höganäsare ifrågakomma. Vi som hade nöjet att få följa med kan garantera, att våra kamrater i Höganäs har all anledning ångra, att de inte tog chansen.

På morgonen den 3 juli samlades sålunda 20 man i Hälsingborg för färd via Köpenhamn och Gedser-Grossenbrode. I strålende väder var det en trevlig sjötur från Gedser. Och "det kolde bord" på färjan går inte att beskriva, det måste ses och avsmakas.

Vid framkomsten till Lübeck möttes vi av chefen för Ewers & Sohn, dir. Sass, och hans närmaste medarbetare. Vi fick ett älskvärt mottagande. Kvällen tillbringades under gemyntliga former på ett trevligt gammalt värds-hus från 1500-talet.

Nästa dag gjorde vi först en rundvandring

Tillverkningen av kalksandtegel vid Ewers & Sohn var en nyhet för "höganäsarna". På bilden har man kommit till utlastningsplatsen. T.h. ing. H Barth och kamrer Friedrich Diehn, älskvärda ciceroner under fabriksbesöket.

Die Herstellung von Kalksandsteinen bei Ewers & Sohn war eine Neuigkeit für die "Höganäser". Auf dem Bild hat man den Verladeplatz erreicht. Rechts Herr Ing. H Barth und Herr Friedrich Diehn, beide liebenswürdige Führer beim Fabriksbesuch.



Färdledagarna på trappan till Hotel Dreimädelhaus i Lübeck. Nederst t.h. svensktalande ciceronen, dr jur. H Patzelt, och reseledaren, red. Ragnar Engberg.

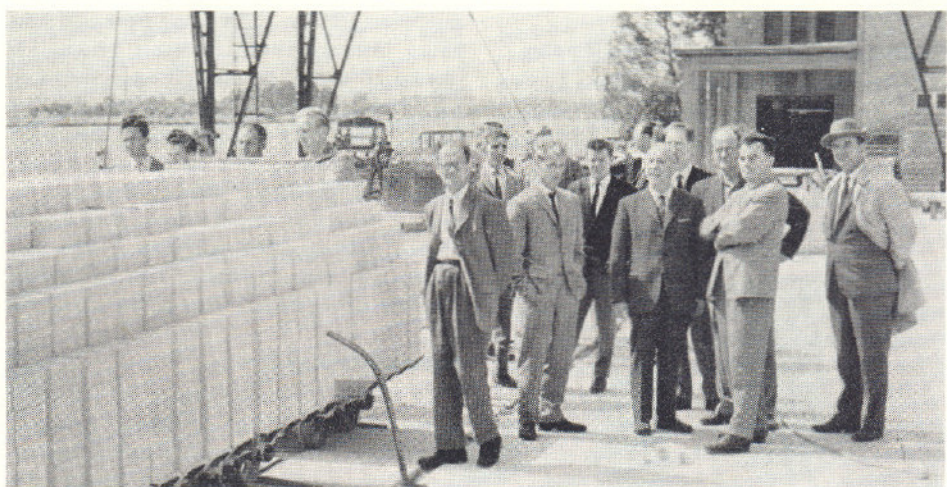
Die Reiseteilnehmer auf der Treppe des Hotels Dreimädelhaus in Lübeck. Unten rechts der schwedisch sprechende Führer, Herr Dr. jur. H Patzelt, und der Reiseleiter, Herr Redakteur Ragnar Engberg.

i den intressanta gamla Hansa-staden. Vi hade förmånen att få en svensktalande guide, dr jur. Herbert Patzelt, och därmed blev behållningen mycket stor. Vi besåg bl.a. ett pensionärshem, varvid vi fäste oss vid kontrasten mellan tysk och svensk standard.

Efter denna sightseeing besöktes Ewers & Sohns anläggningar, som ligger ett gott stycke

utanför staden intill floden Trave. På det eldfasta området är deras produktion ungefär densamma som i våra fabriker. En nyhet för oss var tillverkningen av kalksandtegel. Detta industribesök var mycket intressant i så måtto, att vi kunde göra jämförelser med våra egna arbetsförhållanden.

Efter industribesöket hade vi ett par tim-





Förman Hans Goldbeck överlämnar minnesgåva och blommor, som emottages av "höganäs(bo)lagets" kapten, Ebbe Wiberg.

Herr Meister Hans Goldbeck überreicht ein Andenken und Blumen, die der Mannschaftsführer der Höganäsgesellschaft, Herr Ebbe Wiberg, in Empfang nimmt.

mar att "ladda upp" till fotbollsmatchen. Om denna berättar "Totte" från Skromberga nedan.

Senare på kvällen åkte vi med tåg till Hamburg, och vi tillbringade två dagar i denna miljonstad. På onsdagen stod en abonnerad buss till vårt förfogande hela dagen, och vi utnyttjade den väl. Stadens alla större sevärdheter besågs under en rundtur. Ett besök i Hagenbecks stora djurpark var högt intressant, och vi skall inte glömma båtturen i hamnen, den fjärde i storleksordning av världens hamnar. Vi hade också tillfällen till sightseeing och shopping på egen hand. Och på kvällarna, ja, var tillbringar en svensk i allmänhet dessa vid sitt första besök i Hamburg?

Så var vi framme vid fredagen den 7 juli. Tiden hade gått alldeles för fort inför alla de upplevelser, vi fick vara med om. Och returbiljetten var datumstämplad. Det var bara att vända näsan mot Sverige igen efter ett synnerligen givande och trevligt Tysklands-besök bland idel vänliga och tillmötesgående tyskar.

Till sist vill jag uttala samtliga deltagares tack till Höganäsbolagets ledning för visad välvilja och även ett hjärtligt tack till vår ungdomlige reseledare red. Ragnar Engberg.

Ture Larsson

Vi hade ledningen men konditionen tröt

Som aktiv fotbollsspelare under tjugotalet år och med bibehållet intresse för "läderkulesporten" resten av min 58-åriga tillvaro var

fotbollsresan till Lübeck för mig som lagledare min hittills största upplevelse.

Trots att laget var sammansatt av spelare från olika verk utan samträning, gjorde pojkarna en god match. Skromberga lämnade stommen till laget med god komplettering från Bjuv. I vår korpfboll får inga aktiva spelare deltaga, medan laget från Ewers & Sohn inrymde fyra spelare från div. II. Mot denna bakgrund tog vi 2-4-förlusten med jämnmod.

Vårt lag hade svårt att komma igång, samspelen var dåligt till att börja med. Tyskarnas första mål kom därför inte som någon överraskning. Allteftersom matchen fortskred, fick vi mera att säga till om, och efter vackert kombinationsspel kvitterade Ulf Nilsson med ett perfekt skott före halvtidsvilan.

I början av andra perioden höll sig Ulf åter framme och ändrade till 2-1. Sedan började emellertid konditionen ta slut, och hemmalaget tog mer och mer hand om initiativet. Tack vare ett jättearbete av "skrombergaresen" Ebbe Wiberg, som var planens bäste spelare trots konkurrens från aktiva spelare i motsändarlägret, kunde vi hålla nederlaget inom rimliga gränser. För segermålen svarade v.h. Gerhald Schultz och h.h. Egon Witky.

Vi förlorade i första hand på bristande kondition. Andra negativa faktorer var en tröttande resa och spel med upplånade fotbollskängor med mindre god passform. Vi använder i vår korpfboll gymnastikskor, och de flesta av våra pojkar hade aldrig tidigare haft kängor på fötterna. Detta är inget försök till bortförklaring. Tyskarna hade ett bra lag, och matchresultatet var ju inte huvudsaken. Vi värdesätter mycket att ha fått knyta kontakt med våra kamrater i Lübeck. När de enligt planerna kommer på returbesök nästa sommar, skall vi i alla avseenden stå bättre rustade.

Efter fotbollsmatchen samlades de båda lagen och många tyska anhängare i den trevliga klubblokalen intill idrottsplatsen. Det blev en kamratlig och gemytlig samvaro i förbrödrings tecken trots språksvårigheter.

Torsten Nilsson



Vid samkvämet efter fotbollsmatchen rädde en mycket gemytlig stämning. Här en kvartett i toppform, fr.v. Ture Berg, Gunnar Kilström, en göteborgare anställd vid Ewers & Sohn, Magnus Håkansson och Ture Larsson.

Bei der Zusammenkunft nach dem Fußballkampf herrschte eine sehr gemütliche Stimmung. Hier ein Quartett in Hochform, von links die Herren Ture Berg, Gunnar Kilström aus Göteborg, der bei Ewers & Sohn angestellt ist, Magnus Håkansson und Ture Larsson.

Skrombergaverken bäst i Gruvspelen 1961

Årets Gruvspel har inte genomförts med samma intresse som tidigare. Nyvångsverken ställde inte upp, och Gullhögens Mineralull AB (f.d. Glasullsbolaget) i Billesholm, som enligt överenskommelse fick delta även i år, fullföljde inte tävlingen. Vandringspriset hemfördes av Skrombergaverken, som traditionsenligt triumferade i varpa och som för första gången vann fotbollserien.

I denna gjorde Höganäsverken en svag insats. Att höganäs-fotbollen, erkännerligen Höganäs Bollklubb, har tappat stilen fullständigt tycks ha smittat av sig. Vi betraktar det som oförläppligt, att Åke Hanssons en gång så stronga elva lämnade "walk over" i två matcher. Vi skall här inte diskutera orsak och verkan, men till nästa år måste det bli en annan ordning på höganäsfronten, i vad det gäller fotbollen.

Höganässkyttarna har däremot skött sig med den åran och lagt beslag på alla vandringsprisen. I Koncernskjutningen, som ingår i Gruvspelen och som refereras här nedan, upprepade Höganäs fjolårssegern i skarp konkurrens med skrombergaskyttarna.

Som nämnts tog Skromberga sin första in-teckning i fotbollsstatytten med Bjuv på andra och Höganäs först på tredje plats. I varpaserien blev ordningsföljden Skromberga, Höganäs och Bjuv.

Facit av årets Gruvspel är, att Skromberga fick 11 poäng mot 9 för Höganäs, 6 för Bjuv och 4 poäng för Gullhög.

Gösta Hillman den förste varpamästaren

Sedan varpakastning introducerades som en gren i de 1954 återupplivade Gruvspelen, har denna sport endast utövats som lagtävling i form av kulkastning. Från och med i år korades emellertid i centimeterkastning en individuell "Höganäsbolagets varpamästare". Den förste mästaren blev truckförare Gösta Hillman, Skrombergaverken.

Mästerskapstävlingen tillgår så, att deltagarna på tre olika 20 m banor kastar vardera 12 kast på varje bana. Kastet utföres mot en målsticka, och avståndet mellan den och varpans inbördes närmaste punkter mätes efter varje kast. Del av centimeter bortfaller, och avstånd över en meter räknas som 100 cm. Den kastare, som på de 36 kasten får sammanlagt kortaste sträckan, blir segrare.

Att Gösta Hillman blev den förste mästaren var ingen tillfällighet, inte heller att en skrombergatrio toppade prislstan. I Gruvspelens varpatävling har genom åren Skrombergaverkens kastare spelat en dominerande roll.

Hillmans segerresultat var 12,01 m. Närmast följde Egon Ohlsson med 14,68 m och Hugo Rosberg med 15,25 m. David Carlson,



Årets varpamästare Gösta Hillman, Skromberga, t.h., tillsammans med två konkurrenter om mästariteln, Hans Pettersson, Bjuv, och Hans Högestam, Höganäs.

Höganäs, kom på fjärde plats med 18,56 m, och övriga sju deltagare noterade i jämförelse med denna kvartett blygsamma resultat.

I detta sammanhang kan det kanske vara av intresse att veta fordringarna för Svenska Varpförbundets stipulationsmärken: bronsmärket max. 12 m, silvermärket max. 8 m och guldmärket max. 4 m. Hillman låg alltså en cm från bronsmärket.

Femtioalet deltagare i Koncernskjutningen

Höganässkyttarna upprepade fjolårs tri-umf i Höganäskoncernens tele-match i skytte på hemmabanor i juni. Fem lag deltog i denna lagtävling om Höganäsbolagets vandringspris, som sålunda får sin hemvist i Höganäs ytterligare ett år framåt. Segerresultatet var 732 poäng.

I tävlingen deltog moderföretagets verk i Höganäs, Skromberga och Bjuv samt dotterföretaget AB Höganäsplast i Lomma. Dessutom var Gullhögens Mineralull AB, f.d. Glasullsbolaget i Billesholm, representerat.

Höganäs segrade som nämnts med 732 poäng, och närmast kom Skromberga med

728 poäng. På tredje plats placerade sig Höganäsplast med 713 poäng, och sedan följde billesholmarna med 653 samt bjuvsingarna med 641 poäng.

Tävlingens mästerskytt var I-klassaren Bertil Gustavsson, Höganäs, som uppnådde 155 av möjliga 160 poäng. I de olika klas-serna noterades de bästa resultaten av följande skyttar:

Klass I: Bertil Gustavsson, Höganäs, 155 poäng, Erik Johansson, Lomma, 152 p., Inge Bohlin, Skromberga, 151 p., Gustav Nilsson, Billesholm, 146 p., och Egon Olsson, Skromberga, 142 p.

Klass II: Kurt Nilsson, Höganäs, 147 p., Göte Jönsson, Lomma, 147 p., Jan Jönsson, Lomma, 138 p.

Klass III: Sonne Persson, Skromberga, 152 p., Bertil Landgren, Lomma, 148 p., Yngve Svensson, Billesholm, 143 p.

Klass IV: Gunnar Thornblad, Höganäs, 150 p., Hans Högestam, Höganäs, 143 p.

Veteraner: Karl Pålsson, Skromberga, 147 p.

Bertil Gustavsson tog

"Mekans" vandringspris

Sista lördagen i augusti tävlade Höganäs-verkens skyttar på Kullens Skyttesällskaps bana om Mekanska Verkstadens vandringspris. Denna tävling genomföres med handicap för skyttarna inom II—IV klass, som erhåller tillägg för bortskjutna poäng. I-klass skytten Bertil Gustavsson visade ännu en gång sin toppform och segrade klart utan handicap med förnämliga 196 poäng. Närmast kom Gunnar Thornblad med 191,2 poäng, och sedan följde Verner Gustavsson och Rolf Blomgren med vardera 189,5 samt Ture Karlsson med 182,0 poäng.

"Tennstånkan" stannade

för alltid i Höganäs

När Höganäsbolagets skyttar i augusti på Haberga skjutbana vid Skromberga tävlade om vandringspriset "Tennstånkan", uppnådde höganässkytten Bertil Gustavsson förnämliga 159 av 160 möjliga poäng. Genom detta toppresultat fick Höganäs den hittills högsta sammanlagda poängsumman i denna lagtävling, i vilken de tre bästa skyttarnas resultat räknas.

I det segrande laget noterades Rolf Blomgren 148 och Verner Gustavsson 147 poäng. Med 454 poäng tog Höganäs den femte och sista in-teckningen i vandringspriset.

Skromberga kom på andra plats med 425 poäng genom veteranen Karl Pålsson 145, Magnus Hakansson 142 och Hans Jönsson 138 poäng. Bjuvsingarna blev klart distanserade med 381 poäng, 24 skyttar deltog.

Höganäsbolaget fick äntligen fullträff i "Industriskyttet"

För sex år sedan uppsatte Höganäsbolaget ett vandringspris i det s.k. "Industriskyttet" i tävlan med Tretorn, Elektromekano, Helsingborgs Vary och Grönvalls i Ängelholm. Höganässkyttarna har tre gånger placerat sig på andra plats som bästa resultat, men i årets tävling på HSS skjutbana i Råå lördagen den 2 september blev det en fullträff för Höganäsbolaget och den första inteckningen i silverpokalen.

Varvet utgick ur tävlingen för två år sedan. Tretorn har tidigare erövrat vandringspriset tre gånger, Elektromekano två och Grönvalls en gång. Årets seger hemförde Höganäsbolaget med 757 poäng. Närmast följde Elektromekano med 742, Grönvalls med 726 och Tretorn med 722 poäng.

Det segrande laget bestod av Bertil Gustavsson 157 p., Egon Ohlsson 152 p., Werner Gustavsson 152 p., Hans Högestam 150 och Gunnar Thornblad 146 p. Samtliga skyttar



utom Skromberga-Ohlsson är höganäsare. Övriga skyttar från Bolaget på prisplats var Kurt Nilsson, Höganäs, 130 p., segrare i klass II, samt Åke Lannetoft, Bjuv, 145 p., sexa i klass IV—V.
Ege

Denna trio toppade prislistan i Höganäsbolagets golfmästerskap 1961. Fr.h. Sven Erik Fridlund, Lennart Hardenby och Ludvig Fredholm.

Höganäs tog revansch i golf på Trelleborg

För den mot Trelleborgs Gummifabrik årligen återkommande golfmatchen om Höganäsbolagets i fjol uppsatta vandringspris var Trelleborg i år arrangör och värd. Matchen gick på Ljunghusens bana, som tack vare ymnigt regn var i mycket god kondition tävlingsdagen den 3 juni.

Trelleborgarna skall ha ett varmt tack från alla de höganäsare, som fått förmånen att representera Bolaget. Som vanligt var mottagandet i Trelleborg hjärtligt, och såväl förplägnad som rum var i alla hänseenden förstklassiga.

Mot alla tips lyckades det oss att få revansch för det försmädliga nederlaget förra året på vår hemmabana i Mölle. Vi slog trelleborgarna på deras hemmabana med 7,5 poäng mot 4,5 och tog sålunda hem vårt "eget" vandringspris.

Tävlingen gick i form av 4 foursomematcher och 8 singlematcher, varvid resultatet blev följande. Höganäsborna nämnes först.

Foursome:

M Andersson/L O Johansson—	
A Gagné/S Svantesson	1/2
I Näslund/Å Engmarker—	
C Bengtsson/Y Askblad	2/1
L Fredholm/K G Thafvelin—	
S Forssén/F Bergström	3/2
O Herneryd/L Hardenby—	
F Guterstam/L Åstrand	5/3

Single (Handicaps inom parentes):

I Näslund	(— 8)—	
A Gagné	(— 8)	1/0

Höganäsverkens skyttar hemförde i tävlan med kolleger från Skromberga och Bjuv "Tennstanken" som ständigt egendom. Här det segrande laget Werner Gustavsson, Bertil Gustavsson och Rolf Blomgren.



M Andersson	(-11)-	
C Bengtsson	(- 9)	1/0
Å Engmarker	(-15)-	
S Svantesson	(-10)	2/1
L O Johansson	(-19)-	
Y Askblad	(-20)	0/2
L Fredholm	(-21)-	
F Guterstam	(-26)	5/6
O Herneryd	(-23)-	
S Forssén	(-24)	4/5
L Hardenby	(-32)-	
F Bergström	(-30)	6/4
K G Thafvelin	(-27)-	
L Åstrand	(-32)	a.s. *

* a.s. = "all square", vilket betyder oavgjort.

När vi nästa år möts i Mölle, hoppas vi på en minst lika trevlig tävling som den deltagarna fick vara med om i Ljunghusen i år.

Captain

Sven Erik Fridlund triumferade i Höganäsbolagets golfmästerskap

Höganäsbolagets mästerskapstävling i golf med handicap gick den 26 aug. på golfbanan i Mölle. Femton spelare deltog, och årets mästare blev Sven Erik Fridlund. På andra plats placerade sig överraskande Lennart Hardenby med samma poäng som Ludvig Fredholm.

Det var inget idealiskt tävlingsväder. Solen lyste endast med sin frånvaro, men nederbörden från regntunga skyar förmådde inte avkyla entusiasmen hos spelarna. Det var, som deltagande koncernchefen direktör Olov Herneryd framhöll vid prisutdelningen, en trevlig tävling i god Höganäs-regi. Och regissören kamrer Åke Engmarker avtackades som tävlingsledare.

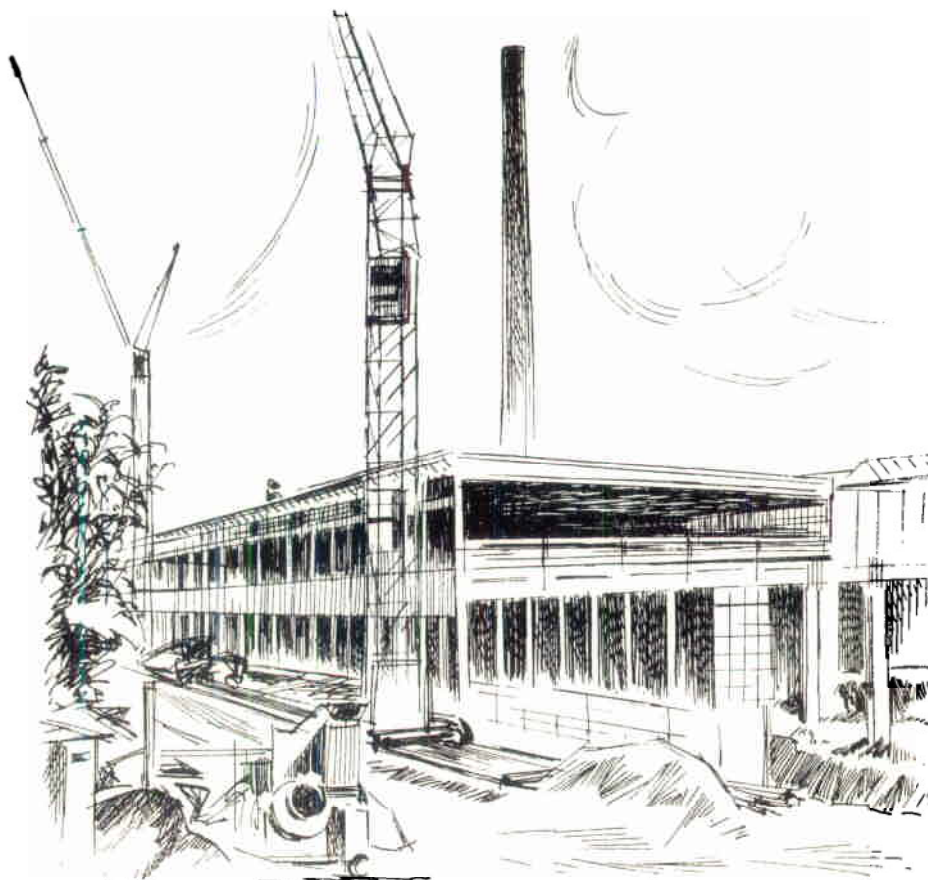
Han hade genom tidigare inteckningar chansen att som ständig egendom lägga beslag på något av de båda vandringsprisen, "Golf-änkans" vpr. eller Höganäsbolagets vpr., som är belöningarna till de två bästa i mästerskapstävlingen. Men inom sporten kan allting hända, och kamrer Engmarker saknade en poäng för andraplacing.

Sven Erik Fridlunds segerresultat 35 poäng var en fin prestation under rådande väderleksförhållanden. Den största överraskningen var dock, att Lennart Hardenby kom på andra plats. Han nådde samma resultat som Ludvig Fredholm, 32 poäng. Vid lika resultat avgör poängen på de sista nio hålen, men även där låg de lika. Och då avgör resultatet på de sex sista hålen.

Direktör Herneryd förrättade prisutdelningen efter följande resultatlista:

1) Sven Erik Fridlund 35 poäng, 2) Lennart Hardenby 32, 3) Ludvig Fredholm 32, 4) Åke Engmarker 31, 5) Ivan Näslund 31, 6) L O Johansson 27, 7) Rune Strandberg 26, 8) Malte Andersson 26, 9) Magnus Smedberg 22, 10) Ernst Geijer 22, 11) Olov Herneryd 22, 12) K G Thafvelin 22, 13) Wilhelm Hellsten 22, 14) Clifford Yngren 21, 15) Sven Hulthén 18 poäng.

Ege



BYGGGET

Jag går bort och tittar på bygget ibland mest för att få inspirationer. Allt går bildlikt talat på löpande band och kostar en hel del miljoner.

På löpande band, sa jag, nej det är fel, det är mycket mer komplicerat. Ett tegelbruk plockas ihop del för del om allt är välorganiserat.

Där står jättestammar med märm av betong, som formligen växt upp ur marken. Och jag vet bestämt att jag sett gång på gång att nå'n stått och rivit av barken.

Det här är en byggplats av sådana mått att man ser blott hälften i taget. Men folket som jobbar där synes så smått. Ett undantag finns dock i laget.

Där står mitt bland Hermanssons byggpersone ett skyhögt och enarmat monster, som ensamt snor runt med allt material och kan alla bruksbyggnadskonster.

En jättearm sänker sig träffsäkert ned och slår starka fingrar kring bytet. Det är inte småsmulor den orkar med, nej ton ska det vara i knytet.

Den växer och växer, vår tegelfabrik; det här är visst tredje etappen. Varenda detalj blir av senaste skrik, sa någon som tittat på mappen.

Det är inte bara maskiner och sten och ugnar som ska stoppas i den. En arbetsplats, där man kan bli mätt och ren, är jämt vad vi ska ha med tiden.

Vi har en rätt stökig bruksexteriör och Östan rumsterar där inne. Men om något år, ifall ingenting stör, allt gammalt är bara ett minne.

EVALD JOHANSSON

SUMMARY

GREAT MATERIAL WEALTH is lost annually through fires. Industrial fires can cause loss of production and unemployment, so the importance of a well-developed industrial fire brigade is obvious. The leading article explains how the Höganäs group is equipped to take up the fight against "the red devil".

FULL SPEED AHEAD goes the Höganäs building programme. The new factory for refractory materials, which will contain two tunnel kilns, is now roofed over. A new plastics factory in Höganäs has been begun, and the activities of our subsidiary company AB Höganäsplast will be transferred there from Lomma. A research plant for the production of glazed clay pipes with automatic ejection has been assembled at Höganäs, where building permission for the new 200 meter sponge iron kiln is also expected during the autumn. Detail drawings are being prepared for a new klinker tile factory in Skromberga. Among other new investments is a tunnel kiln for super-refractory materials with 1800°C (3270°F) firing temperature.

SIMULTANEOUSLY WITH THE TURN OVER to oil firing in all the company's plants in Höganäs, production in the Höganäs coal mine is closing down. Mine workers are being provided with alternative occupations within the Höganäs group, and some of them are to be retrained for the plastics plant.

MANY STUDENTS from different teaching institutions at home and abroad come every year to Höganäs, which offers good facilities for practical training in different spheres of activity. Foreign students this year represented England, France, Holland, Switzerland and West Germany.

THE GRINDING SCHOOL at AB Slip-material-Naxos in Västervik, one of the Höganäs group's subsidiaries, has been well-known to the industries of Scandinavia for many years. About 500 workshop engineers, chargehands etc. have been trained in the grinding school, which is connected with a grinding technique laboratory.

THE EXAMINATION IN OFFICE TRAINING has been held at Höganäs for the fifteenth successive year. A score of pupils took part this year. Training has been given during office hours by experts within the Höganäs group.

THE WORKSHOP SCHOOL has also completed its course. About forty apprentices are going through a 3 year course which includes both theory and practice. The pupils have access to pleasant premises in the town for recreation.

20 TEAM SPORTS ENTHUSIASTS from Höganäs paid a much appreciated study visit to Fr. Ewers and Sohn during the first week of July. In a description of the trip the team tell of the warm welcome given by their German hosts with Director Sass at their head. The fact that the football match played during the visit was lost, was considered of small importance. The important thing was that a sporting exchange should take place with the German comrades, whom it is hoped to see on a return visit to Sweden next summer.

ON THE SPORTS FRONT the inter-company sportsmen have frequently been in the limelight during the summer. Höganäs marksmen have taken all the challenge prizes, and a sought after victory is recorded in the same branch, in competition with 3 other industries, of a beautiful silver cup. This was donated by Höganäsbolaget several years ago. "The Mine Sports" was a triumph for Skromberga. A club match in golf with Trelleborg's rubber factory gave revenge, and the internal golf mastership met with a record number of players, with Erik Fridlund as winner.

ZUSAMMENFASSUNG

GROSSE MATERIELLE WERTE gehen jährlich durch Feuer verloren. Bei der Industrie bringt Feuer oft verminderte Produktion und Arbeitslosigkeit mit sich. Ein gut ausgebauter Industriebrandschutz ist deshalb von größter Bedeutung. Der Hauptartikel berichtet, wie sich der Höganäs-Konzern gerüstet hat, um den Kampf mit dem "roten Hahn" aufzunehmen.

DAS NEUBAUPROGRAMM der Höganäs-Gesellschaft ist in vollem Gange. Die neue Fabrik für feuerfestes Material in Bjöv, die mit 2 Tunnelöfen ausgerüstet werden soll, ist unter Dach. In Höganäs hat man mit dem Bau einer neuen Fabrik für Kunststoffe begonnen. Die Tätigkeit der Tochtergesellschaft, AB Höganäsplast, Lomma, soll nach Höganäs verlegt werden. Die Montage einer Versuchsanlage in Höganäs für die Fertigung glasierter Tonröhren mit automatischer Abnahme ist gerade fertig geworden. Die Baugenehmigung für den neuen 200 Meter langen Eisenschwammofen in Höganäs dürfte zum Herbst erteilt werden. Detailzeichnungen für die neue Klinkerfabrik in Skromberga werden z.Zt. angefertigt. Weitere Investitionen sind beschlossen worden, u.a. soll ein Tunnelofen für hochfeuerfestes Material mit einer Brenntemperatur von 1800°C gebaut werden.

DURCH DEN ÜBERGANG AUF ÖLFEUERUNG in sämtlichen Anlagen der Gesellschaft in Höganäs hört der Betrieb in der Grube in Höganäs auf. Die Bergleute werden anderweitig im Betrieb beschäftigt. Einige

von ihnen werden auch umgeschult, um in der Fabrik für Kunststoffe Arbeit zu finden.

VIELE PRAKTIKANTEN von verschiedenen Schulen im In- und Ausland kommen jährlich nach Höganäs, wo ihnen gute Möglichkeiten geboten werden, sich auf verschiedenen Gebieten praktisch zu betätigen. Dieses Jahr kamen die ausländischen Praktikanten aus England, Frankreich, Holland, der Schweiz und Westdeutschland.

DIE SCHLEIFERSCHULE der AB Slip-material-Naxos in Västervik, die eine der Tochtergesellschaften der Höganäs-Billesholms AB ist, ist seit vielen Jahren ein bekannter Begriff für die Industrie in ganz Skandinavien. Bisher sind ungefähr 500 Ingenieure des Maschinenbaus, Arbeitsleiter u.s.w. in der Schleiferschule ausgebildet worden. Diese Schule ist der Tätigkeit des schleiftechnischen Laboratoriums in Västervik angegliedert.

DIE JÄHRLICHE PRÜFUNG für Bürolehrlinge wurde zum 15. Mal bei der Höganäs-Billesholms AB abgelegt. Ungefähr 20 Schülerinnen nahmen in diesem Jahre am Unterricht teil, der während der Arbeitszeit von Sachverständigen innerhalb der Firma erteilt wird.

DIE MASCHINENBAUSCHULE hat auch ihre Abschlußprüfung gehabt. Ungefähr 40 Lehrlinge mit 3-jähriger Lehrzeit bekommen sowohl theoretischen wie praktischen Tagesunterricht. Während der Freizeit stehen den Lehrlingen nette Räume in der Stadt zur Verfügung.

20 SPORTSLEUTE der Höganäs-Gesellschaft machten in der ersten Woche im Juli einen erlebnisreichen Studienbesuch bei Fr. Ewers & Sohn. In einer Reiseschilderung berichten 2 Teilnehmer u.a. von dem liebenwürdigen Empfang, den ihnen die deutschen Gastgeber mit Herrn Dir. Sass an der Spitze bereiteten. Daß man bei diesem Besuch den Fußballkampf verlor, fanden die Höganäser bedeutungslos. Die Hauptsache war, daß ein Sportler austausch mit den deutschen Kameraden zustande gekommen war. Man setzt die Hoffnung auf einen Gegenbesuch in Schweden nächsten Sommer.

DIE SPORTSLEUTE der Gesellschaft waren diesen Sommer fleißig im Feuer. Die Schützen aus Höganäs haben sämtliche Wanderpreise erobert, und im Wettbewerb mit drei anderen Industrien um einen hübschen Silberpokal, den die Höganäs-Gesellschaft vor einigen Jahren spendete, errang man einen langersehnten Sieg. In den sogen. Grubenspielen feierten die Skromberga-Werke einen Triumph. In einem Golfwettkampf gegen Trelleborgs Gummifabrik erzielte man Revanche, und die innerhalb der Gesellschaft ausgetragenen Golfmeisterschaften erfreuten sich rekordartiger Teilnahme mit Erik Fridlund als bestem Mann.



HÖGANÄS